

Výroční zpráva

o činnosti a hospodaření

2021

SLOVANSKÝ
ÚSTAV Akademie věd
České republiky

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
www.slu.cas.cz

Zpracovali: Lukáš Novosad, Eva Šlaufová, Václav Čermák
Grafický design, předtisková příprava: Václav Machurka, Formata v.o.s.
Fotografie s. 28 © Michael Frank, s. 31 © Katta, s. 4 © Richard Klíčník,
s. 8 a 34 © Vladislav Knoll, s. 7, 14–15, 27 a 30 © Lukáš Novosad,
s. 6, 12, 14–15 a 29 © Jana Plavec, s. 5 © Karolína Skwarska, s. 9 © Petr Šámal,
s. 12–13 © Radana Škodová, s. 28 © Zdeněk Tichý, s. 19 a 32–33 © Jan Zatorsky

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.

IČ: 68378017

Sídlo: Valentinská 91/1, Praha 1

Výroční zpráva
o činnosti a hospodaření
za rok 2022

Dozorčí radou pracoviště projednána 15. května 2023

Radou pracoviště schválena 9. června 2023

Úvodní slovo ředitele

Výzkumná činnost Slovanského ústavu AV ČR byla v roce 2022 velmi intenzivní, což se projevilo i tím, že jsme vydali sedm nových vědeckých publikací, dosud nejvyšší počet v novodobé historii ústavu. Byla mezi nimi také kolektivní monografie *Poloostrov Krym: od křižovatky kultur k ruské kolonii*, která se ke čtenářům dostala loni v červnu. Devět rozsáhlých studií – jež se věnují novodobým dějinám Krymu, jeho literární či divadelní reflexi v ruském a ukrajinském prostředí či jeho mediálnímu obrazu na zpravodajských a ruských webech – zapůsobilo na veřejnost jako magnet. Knihy si všimla média, zaujala odborné publikum i laické zájemce, takže ji během následujícího půlroku bylo nutné dvakrát dotisknout. Po napadení Ukrajiny Ruskou federací 24. února 2022 se titul zkrátka „trefil“ do doby a nálady společnosti, byť si patrně málokterý čtenář uvědomoval, že tak obsáhlé dílo nevznikne ze dne na den, nýbrž představuje výsledek několika let trpělivé a pečlivé vědecké práce.

Když totiž na počátku roku 2014 došlo během ukrajinské politické krize k prvním pokusům vyhlásit ve východních částech Ukrajiny dvě nové samozvané republiky a když byl Krym vojensky obsazen a následně připojen k Rusku, začala si veřejnost klást otázky, jak a proč k těmto událostem došlo a jaké budou mít důsledky pro černomořský region i pro Evropu. Zvýšený zájem o Krym vyvolal snahu dozvědět se o dějinách, kultuře i etnicitě tohoto poloostrova co nejvíce, a to nejen za poslední desetiletí, ale i z dávné minulosti. Slovanský ústav AV ČR proto už během roku 2015 inicioval pod vedením Heleny Ulbrechtové výzkumné téma „Krym jako křižovatka kulturní paměti“,

jež bylo řešeno jako součást výzkumného programu Strategie AV21 „Evropa a stát. Mezi barbarstvím a civilizací“ (2015–2021) ve spolupráci s mezinárodně uznávanou odbornicí na krymskou otázku Kerstin Jobstovou z Vídeňské univerzity. Náš výzkum se oproti tradičnímu politologicko-historickému přístupu zaměřil na kulturní a literární historii, akcentoval při tom rovněž někdejší multikulturní a multietnickou pestrost Krymu a zkoumal důvody zužování této rozmanitosti.

Při řešení projektu postupně vzniklo několik knižních výstupů. Nejprve v roce 2019 menší publikace kolektivu autorů nazvaná *Krym v dějinách, literatuře a médiích* (vyšla též její německá verze pod titulem *Die Halbinsel Krim in Geschichte, Literatur und Medien*), jež je veřejnosti snadno dostupná online jako propagační brožura projektu „Věda kolem nás“

Ukrajinské kolegyně, které od dubna 2022 působí v Akademii věd ČR v rámci programu „Researchers at Risk Fellowship“. Zleva: Hanna Sytar (SLU), Larysa Naumova (UDU), Olha Doloh (SLU).

na stránkách Akademie věd České republiky. O rok později spatřila světlo světa monografie Heleny Ulbrechtové *Fenomén Krym: bájná Taurida, nebo sovětský ráj? Po stopách historické a literární paměti poloostrova* a o další rok později byla jako třetí v pořadí dokončena úvodem zmíněná kolektivní monografie *Poloostrov Krym: od křižovatky kultur k ruské kolonii*.

Rozsah válečného konfliktu na Ukrajině okamžitě aktualizoval závěry bádání uvedené v této knize, což mimo jiné znamenalo, že Krym a vůbec ukrajinská „otázka“ se přirozeně staly celoročním tématem Slovanského ústavu AV ČR. Autoři monografie byli častěji zváni na rozhovory do novin a rozhlasu, objevovali se jako hosté podcastů, ústav ke krymskému tématu dokonce uspořádal hojně navštívenou besedu v Knihovně Václava Havla. Ve snaze pomoci napadené zemi jsme mimo jiné přijali díky programu „Researchers at Risk Fellowship“ Akademie věd ČR tři nové ukrajinské kolegyně prchající před válkou. Propagovali jsme samozřejmě i ostatní výsledky naší činnosti, nepřehlédnutelně jsme se zúčastnili obou zásadních popularizačních akcí AV ČR: Veletrhu vědy i festivalu Týden Akademie věd ČR. Protože ale zájem o Krym neopadá, další akce a publikace na toto téma ještě chystáme.

Ukazuje se, že i po roce a půl od zintenzivnění války na Ukrajině ukrajinská věda žije – a česká stejně tak. Svědčí o tom i výroční zpráva pracoviště za rok 2022, kterou vám zde předkládáme.

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště:

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.

Jmenován s účinností od 1. 5. 2017

do 30. 4. 2022 (I. funkční období)

Jmenován s účinností od 1. 5. 2022

do 30. 4. 2027 (II. funkční období)

6

Rada pracoviště zvolena 11. 1. 2022 ve složení:

předsedkyně:

doc. PhDr. Helena Ulbrechtová, Ph.D.

(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně:

PhDr. Ilona Janyšková, CSc.

(ÚJČ AV ČR, v. v. i.)

členové:

PhDr. Lukáš Babka (Národní
knihovna ČR – Slovanská knihovna)

PhDr. František Čajka, Ph.D.

(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D.

(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Eva Šlaufová

(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.

(HIÚ AV ČR, v. v. i.)

tajemnice:

Mgr. Jana Kocková, Ph.D.

(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

Božana Niševa hovoří s návštěvníkem stánku SLÚ na Veletrhu vědy 2022. ▲

Dozorčí rada jmenována do 30. 4. 2022 ve složení:

předseda:

prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc.
(ÚČLAV ČR, v. v. i.)

místopředseda:

PhDr. Štefan Pilát, Ph.D.
(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

členové:

RNDr. Martin Bilej, DrSc.
(MBÚ AV ČR, v. v. i.)

doc. Mgr. David Kalhous, Ph.D.
(FF MU)

PhDr. Helena Karlíková, CSc.
(ÚJČ AV ČR, v. v. i.)

tajemnice:

Mgr. Dana Pilátová
(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

Během festivalu Týden Akademie věd ČR se každoročně koná také den otevřených dveří SLÚ. ▲

Dozorčí rada jmenována ke dni 1. 5. 2022 ve složení:

předseda:

Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D.
(OÚ AV ČR, v. v. i.)

místopředseda:

PhDr. Štefan Pilát, Ph.D.
(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

členové:

RNDr. Martin Bilej, DrSc.
(MBÚ AV ČR, v. v. i.)

doc. Mgr. David Kalhous, Ph.D.
(FF MU)

PhDr. Helena Karlíková, CSc.
(ÚJČ AV ČR, v. v. i.)

tajemnice:

Mgr. Dana Pilátová
(SLÚ AV ČR, v. v. i.)

Jeden z výstupů hlaholské písmařské dílny na festivalu Týden Akademie věd ČR 2022. ▲

Ředitelé Slovanského ústavu AV ČR Václav Čermák a Archeologického ústavu AV ČR, Brno, Balázs Komoróczy se právě dohodli na obnovení brněnské kanceláře SLÚ. ▲

b) Změny ve složení orgánů

Na začátku roku 2022 došlo k volbě a ustavení nové rady pracoviště. Dále byl na základě vypsání výběrového řízení do funkce ředitele vybrán a předsedkyní AV ČR potvrzen Mgr. Václav Čermák, Ph.D. S platností od 1. května 2022 Akademická rada AV ČR jmenovala také nové složení dozorčí rady.

c) Informace o činnosti orgánů

Ředitel

Ředitel vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích v platném znění a v souladu s ostatními právními předpisy a interními normami pracoviště. V součinnosti s Radou SLÚ a Dozorčí radou SLÚ se zaměřoval na zajištění optimálních organizačních a finančních podmínek pro činnost pracoviště.

Ředitel dále:

- ▶ sledoval plnění výzkumného programu pracoviště;
- ▶ jednal o možnostech spolupráce s dalšími zahraničními vědeckými subjekty;
- ▶ koordinoval ediční činnost periodických i neperiodických publikací;
- ▶ vykonával běžnou provozně-řídící agendu;
- ▶ ve spolupráci s vedoucí THS zajišťoval chod pracoviště, dále správu a údržbu budovy ve Valentinské 91/1;
- ▶ vypsání veřejných výběrových řízení na obsazení vědeckých míst v oborech: dialektologie slovanských jazyků; staroslověnský jazyk a písemnictví; současná ruská, ukrajinská nebo běloruská literatura v komparativním aspektu; česko-slovanské kulturněhistorické vztahy; byzantologie.

Rada pracoviště

Rada SLÚ se sešla na čtyřech zasedáních (21. ledna, 25. února, 17. června a 15. listopadu) a čtyřikrát hlasovala per rollam.

Rada v roce 2022 přijala tato usnesení:

- ▶ zvolila doc. PhDr. Helenu Ulbrechtovou, Ph.D., předsedkyní a PhDr. Ilonu Janyškovou, CSc., místopředsedkyní Rady;
- ▶ zvolila Mgr. Janu Kockovou, Ph.D., tajemnicí Rady;
- ▶ schválila složení výběrové komise pro obsazení funkce ředitele/ředitelky SLÚ na funkční období 2022–2027 a pověřila předsedkyni dalším jednáním s místopředsedou III. vědní oblasti AV ČR;
- ▶ doporučila jmenovat Mgr. Václava Čermáka, Ph.D., ředitelem SLÚ na funkční období 2022–2027 a pověřila předsedkyni Rady postoupit toto usnesení předsedkyni AV ČR a Akademické radě;
- ▶ schválila předkládané grantové návrhy;
- ▶ navrhla udělit podporu SLÚ nominovaným kandidátům na členství v AS v kategorii Významní zahraniční a domácí vědci na období 2022–2026;
- ▶ projednala a schválila výroční zprávu za rok 2021;
- ▶ vzala na vědomí zprávu nezávislého auditora včetně účetní uzávěrky za rok 2021;
- ▶ schválila rozpočet na rok 2022;
- ▶ schválila střednědobý výhled rozpočtu na léta 2023 a 2024;
- ▶ schválila předpis ke zvyšování institucionální odolnosti v SLÚ;
- ▶ schválila spisový řád.

Rada SLÚ byla průběžně seznamována s chodem pracoviště, s vydavatelskou a ediční činností SLÚ a s dalšími organizačně-řídícími procesy v SLÚ.

Rada SLÚ schválila tyto návrhy per rollam:

- ▶ návrh Prémie Otto Wichterleho (pro mladé vědecké pracovníky) pro Mgr. Jakuba Mikuleckého, Ph.D.;
- ▶ návrh žádosti do Programu podpory perspektivních lidských zdrojů pro Danai Thomaidis, PhD;
- ▶ návrh žádosti do Programu podpory perspektivních lidských zdrojů pro Mgr. Jiřího Dyndu, Ph.D.;
- ▶ změnu příloh 1–4 k Mzdovému předpisu SLÚ.

Dozorčí rada

Dozorčí rada SLÚ se sešla na dvou zasedáních: 23. května (1. zasedání) a 5. prosince (2. zasedání), mimo to proběhla dvě hlasování per rollam (20. a 22. prosince).

V průběhu roku 2022 Dozorčí rada SLÚ:

- ▶ projednala a vzala na vědomí Výroční zprávu o činnosti a hospodaření SLÚ AV ČR, v. v. i., za rok 2021;
- ▶ seznámila se se zprávou auditora Ing. Karla Heteše a vzala ji na vědomí;
- ▶ projednala rozpočet ústavu na rok 2022 a střednědobý výhled na léta 2023 a 2024 a schválila je;
- ▶ určila auditorem pro rok 2022 Ing. Karla Heteše (sídlem Pertoldova 3329/17, 143 00 Praha 12 - Modřany);
- ▶ udělila předchozí písemný souhlas s uzavřením smlouvy mezi SLÚ a společností CETIN a. s., jež se týká pronájmu prostor pro umístění zesilovače signálu;
- ▶ udělila předchozí písemný souhlas se smlouvou o pronájmu bytové jednotky mezi Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i., a Hannou Sytar. Uvedená nájemní smlouva se týká pronájmu bytové jednotky ve vlastnictví pronajímatele č. 5, v domě č. p. 91 na pozemku parc. č. 45, v katastrálním území Staré Město, obec Praha, umístěné ve 4. nadzemním podlaží, o podlahové ploše 94,67 m²;
- ▶ udělila předchozí písemný souhlas se smlouvou o pronájmu nebytových prostor mezi Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i., a Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i. Uvedená nájemní smlouva se týká pronájmu 20,2 m², nacházejících se ve 2. nadzemním podlaží nemovitosti objektu č. p. 363 – část B – dvorní trakt – nová budova, stojící na pozemku p. č. 331, zastavěná plocha a nádvoří, jež se nachází na ulici Čechyňská 19, Brno-město (zapsáno v katastru nemovitostí vedeném katastrálním úřadem pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-město, v k. ú. Trnitá, obec Brno, okres Brno-město);
- ▶ projednala a vzala na vědomí Zprávu o účasti Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., v České společnosti pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.;
- ▶ zhodnotila manažerské působení ředitele SLÚ Mgr. Václava Čermáka, Ph.D., výsledkem 3 (vynikající);
- ▶ vzala na vědomí informace ředitele SLÚ o čerpání rozpočtu v roce 2022 a odborné činnosti ústavu.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2022 nedošlo na pracovišti
k žádným změnám zřizovací listiny.

Jeden z výstupů Slovanského ústavu AV ČR v médiích po ruské invazi na Ukrajinu v únoru 2022
byl celostránkový rozhovor s Michalem Vašíčkem v *Lidových novinách* 5. března 2022. ▼

Michal Vašíček ze Slovanského ústavu Akademie věd ČR

FOTO MAFRA - MICHAL RŮŽIČKA

Ukrajinja a rusista Michal Vašíček o podobnosti ukrajinštiny
s češtinou, o tom, jaký na ni mají vliv politické události a také
o tom, proč je to jeden z nejkrásnějších jazyků na světě

III. Hodnocení hlavní činnosti

Předmětem vědecké činnosti Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i. (dále SLÚ), je výzkum v oblasti slavistických disciplín paleoslovenistiky, byzantologie, gramatické a lexikální struktury slovanských jazyků, dějin a teorie slovanských literatur v evropském kontextu, dějin meziválečné emigrace z bývalého Ruského impéria na území ČSR a dějin slavistiky. Na výzkumu pracoviště se rovnocenně podílejí tři specializovaná vědecká oddělení.

Oddělení paleoslovenistiky a byzantologie v loňském roce pracovalo na dlouhodobých vědeckých projektech i na individuálních výzkumných tématech. V případě *Řecko-staroslověnského indexu* (hlavní redaktor Václav Čermák) probíhala revize hesel II. dílu u písmene epsilon. Projekt staroslověnské digitální lexikografie *GORAZD: Digitální portál staroslověnštiny* (hlavní řešitel Štefan Pilát) byl udržován v provozu a nadále rozvíjen. Kvůli doplnění materiálu byla prováděna kontrola elektronického zpracování *Lobkovova parimejníku* (cyrilský rukopis z přelomu 13. a 14. století obsahující staroslověnský překlad Starého zákona), jehož materiál v části hesel *Slovníku jazyka staroslověnského* doposud chybí. V případě *Slovníku nejstarších slovanských památek* byla finalizována revize hesel od písmene U do konce abecedy. Postoupily též práce na vývoji *Morfologického analyzátoru a lemmatizátoru staroslověnštiny*, jehož účelem je umožnit efektivní automatizaci excerptce staroslověnských textů pro jejich lexikografické zpracování. Byly vytvořeny datové struktury popisující slovníky lexikálních

▼ František Čajka v rozhovoru s jedním z návštěvníků Veletrhu vědy 2022.

základů a koncevek a vyvinuty párovací a vyhledávací algoritmy. Ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., byly zahájeny přípravné práce na digitalizaci *Etymologického slovníku jazyka staroslověnského*, který byl vydáván letech 1989 až 2022 na základě lexikálního materiálu Slovníku jazyka staroslověnského. Tento etymologický slovník výrazným způsobem doplní a obohatí slovní zásobu zpřístupněnou v digitálním portálu Gorazd.

V roce 2022 pokročily práce na grantovém projektu *Kritická edice Pentateuchu v chorvatskohlaholských středověkých památkách* (Petra Stankovska, GA ČR) – mimo jiné byly dokončeny synoptické tabulky lekcí Pentateuchu v chorvatskohlaholských breviářích a misálech a řecko-chorvatskohlaholsko-latinské tabulky biblických veršů. Text edice je zpracován a připraven k závěrečným korekturám v následujícím roce. Pokročily také práce na edici zpřístupňující nově identifikované latinské předlohy českocírkevněslovanského překladu *Čtyřiceti homilií na evangelia Řehoře Velikého* (František Čajka). Zejména byly zpracovány kolace slovanského překladu se zněním obou latinských rukopisů. Připravena k tisku je monografie *Church Slavonic and the Romanian Speaking Lands* (Vladislav Knoll), jejímž těžištěm je charakteristika církevní slovanštiny a jejích hlavních památek v kulturně-historických souvislostech rumunských knížectví zejména v období 14.–17. století; probíhají korektury anglického textu. V přípravě je též edice církevněslovanské památky *Skopský apoštol – krátký aprakos z roku 1313* (Štefan Pilát), byl korigován text a připravován index verborum.

Návštěva velvyslankyně Chorvatské republiky Ljiljany Pancirov ve Slovanském ústavu AV ČR. ▼

Každoroční radostí SLÚ je poskytnutí záštity mezinárodnímu projektu eTwinningu ZŠ Václava Havla v Poděbradech. ▼

9. slovanský sborník protiválečný – Lidice 80

mezinárodní projekt etwinning

 Gymnázium Sobrance, Kpt. Nálepku 6,
Slovenská republika

 Základní škola Václava Havla, Poděbrady,
Na Valech 45, Česká republika

záštita nad projektem

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Poděbrady, červen 2022

Skupinové foto pracovníku SLÚ z exkurze ▲
do Rakovníka v červnu 2022.

Karolína Skwarska si povídá s hosty stánku ►
Slovanského ústavu na Veletrhu vědy 2022.

Ó vysmáj se rozesmátě smíchu nadsmévnych smáčí!
Smájivě, smájivě,
osmáj, osmáj se, smíku, smíliková,
smíčeková, smíčeková!
Ó rozesmájte se, smáčí!
Ó zasmájte se smáčí!

(PhC. Jan Šaulec)

V oblasti byzantologického výzkumu pokračovaly práce na projektu *Slavs different from the others: The image of Slavs in the early Byzantine sources (ca 550–700)* mapující obraz Slovanů v raně byzantských pramenech (Pavla Gkantzios Drápelová). Zpracována byla kapitola o pojetí raných Slovanů jako válečníků v očích byzantských autorů. Výzkum se dále věnoval tématu numizmatiky (rovněž Pavla Gkantzios Drápelová ve spolupráci s Princeton University a Oxford University), byzantské epiky (Markéta Kulhánková) a dějin krymského Chersonésu (Martina Čechová).

Stejně tak Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie v loňském roce pokračovalo v řešení dlouhodobých projektů: nadále byla do databáze převáděna a redigována hesla dosud nevydaného *Velkého česko-ruského slovníku* – v současnosti je v elektronické podobě zveřejněno 117 703 hesel (písmena A–Y) a zároveň probíhají práce na zpřístupnění chybějících hesel písmene Z (Iveta Krejčířová). Díky dvěma ukrajinským vědkyním, které SLÚ přijal v programu „Researchers at Risk Fellowship“ (Hanna Sytar, Olha Doloh), bylo možné zahájit digitalizaci dvousvazkového *Ukrajinsko-českého slovníku*, vydaného v SLÚ knižně v letech 1994 a 1996. Do elektronické podoby je ve spolupráci s Ústavem českého národního korpusu FF UK převáděn také nedokončený lužickosrbsko-český slovník Jiřího Mudry (Katja Brankačec). Zredigováno bylo 25 320 hesel *Slovinsko-českého slovníku*, pro nějž byla ještě zpracována gramatická příloha (David Blažek). Při výzkumu dynamiky slovanských jazyků postoupily práce jednak na *Rusko-českém slovníku neologismů* (Eva Šlaufová) – aktuální počet hesel je 4 500 – a jednak na kontrastivním zpracování česko-bulharské neologie a neografie (Božana Niševa). V rámci dialektologického bádání byla ke zveřejnění připravena lexikální databáze z nářečních materiálů Ivana Paňkevyče (Michal Vašíček, Růžena Šišková) a probíhal další výzkum dialektů východního Slovenska a západní Ukrajiny, který slouží k popisu současného stavu zakarpatských nářečí i vývoje slovní zásoby dané oblasti. Mapovány byly i běloruské dialekty v Pobaltí.

Vyšla monografie *Lexikum běloruských nářečí v Litvě. Jazykové dědictví balto-slovanského pomezí* (Miroslaw Jankowiak) i kolektivní monografie věnovaná bělorusko-lotyšským vztahům *In the Shadow of Others. Belarusian-Latvian Relations from the Past to Nowadays* (redaktoři Miroslaw Jankowiak, Kiryl Kascian). Dokončen byl hlavní výstup stipendijního pobytu Miroslawa Jankowiaka – publikace *Běloruská nářečí v Lotyšsku jako příklad lexikálního dědictví balto-slovanského pomezí*.

Část oddělení se věnovala srovnávacímu výzkumu v oblasti syntaxe, sémantiky a slovtvorby slovanských jazyků, zejména sloves pohybu v západoslovanských jazycích (Katja Brankačec, Karolína Skwarska), a výzkumu frazémů (Hanna Sytar). V nakladatelství Academia vyšla monografie *Neurčité tvary slovesné v češtině, ruštině a němčině a jejich vzájemná ekvivalence* (Jana Kocková).

Rovněž v Oddělení dějin slavistiky a slovanských literatur pokračovaly jak týmové, tak individuální úkoly. Například byla úspěšně zakončena první část projektu *Krym jako křižovatka kultur* vydáním kolektivní monografie

Poloostrov Krym: od křižovatky kultur k ruské kolonii. Řecko – Řím – Byzanc – Osmanská říše – Krymský chanát – Ruské impérium – Sovětský svaz – Ukrajina – Ruská federace (Helena Ulbrechtová, Radomír Vlček a kol.), jež měla velký mediální ohlas a byla recenzována v periodickém i odborném tisku a představena veřejnosti v Praze a v Brně. Krymský projekt bude završen vydáním německojazyčné monografie o kulturním i literárním fenoménu poloostrova, v roce 2022 proběhlo první lektorování textů (Helena Ulbrechtová).

Část dalšího dlouholetého projektu zkoumajícího ruskojazyčnou emigraci v meziválečném Československu byla v roce 2022 zakončena vydáním ruskojazyčného biobibliografického lexikonu *Představiteli emigrací s teritorií byvšej Rossijskoj Imperii v Čechoslovačce (1918–1945)* (Dana Hašková a kol.) a dokončen byl také rukopis české, rozšířené verze slovníku, jež vyjde v roce 2023 pod názvem *Osobnosti emigrace z území bývalé Ruské říše v meziválečném Československu. Biografický slovník* (rovněž Dana Hašková). Výzkum tématu emigrace pokračoval ještě novým týmovým projektem edice vzpomínek ruských emigrantů v Československu, jež navazuje na první část z roku 2011 – byly pořízeny skeny a jejich přepis; část textů byla přeložena z ruštiny do češtiny. Dokončena a předána k technickému zpracování byla databáze *Články ruských emigrantů v československých periodikách* (celkem 2 455 záznamů) obsahující česky tištěnou publicistickou a vědeckou produkci.

V rámci programu *Anatomie evropské společnosti, historie, tradice, kultura, identita* Strategie AV21 byl započat další týmový projekt *Traumatická a posttraumatická paměť v evropských literaturách* (Helena Ulbrechtová). Z individuálních badatelských projektů je nutné zmínit nové téma *Bulharská literatura v době nesvobody* (Jakub Mikulecký), pro něž byly zahájeny rozsáhlé rešeršní práce a připraveny kapitoly o anatomii bulharského literárního exilu a klíčových vydavatelských centrech exilové produkce. Úspěšně pokročil projekt *Medialita nonkonformní ruské literatury v sovětském*

a postsovětském prostoru (Jakub Kapičiak) – byl dokončen rukopis monografie (cca 240 s.), který bude v roce 2023 připraven k vydání.

Pokračoval výzkum česko-bulharských literárních vztahů (Marcel Černý), jehož výsledkem je mimo jiné rukopis monografie *Vítr skučel, Balkán sténal... Nástin dějin bulharského literárního obrození pro Čechy s přípojenou chrestomatií*. Pokročil taktéž výzkum folklórních sběrů Franka Wollmana *Digitalizace, analýza a zveřejnění zápisů folklórní prózy z Moravy* (Anna Zelenková), probíhaly především technicko-ediční práce a revize a korektury přepisu textů.

Po vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině (24. února 2022) se pracoviště ucházelo o podporu pro uprchlé ukrajinské vědce v rámci nově zřízeného programu mezinárodní spolupráce „Researchers at Risk Fellowship“. S jeho podporou bylo možné zaměstnat od dubna 2022 až do konce roku 2023 tři vědecké pracovnice z Ukrajiny, které se ihned zapojily do vědecké činnosti pracoviště – především se jedná o digitalizaci dvoudílného *Ukrajinsko-českého slovníku* (Hanna Sytar, Olha Doloh) a výzkum současné ukrajinské literatury, a to s přihlédnutím k literární reflexi války na Donbase v poezii Jurije Izdryka (Yanina Yukhymuk).

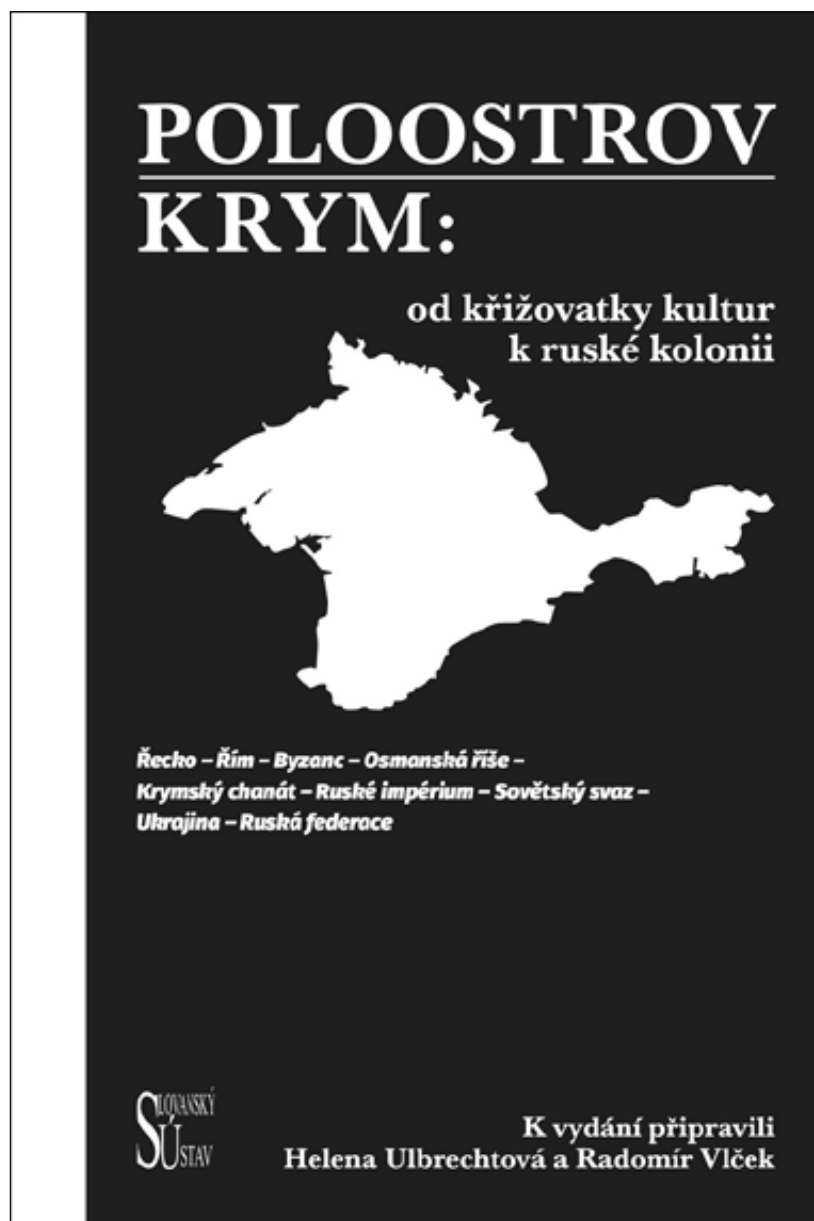
V rámci své činnosti zajistil SLÚ v roce 2022 řádné vydání všech čísel svých tří mezinárodně uznávaných vědeckých časopisů: *Slavia, časopis pro slovanskou filologii* (1–4), *Germanoslavica. Zeitschrift für germano-slawische Studien* (1–2) a *Byzantinoslavica, Revue internationale des études byzantines* (1–2).

Po celý rok probíhala též odborná i popularizující přednášková činnost (především ve spolupráci s Českou společností pro slavistickou, balkanistickou a byzantologickou studia, dále s Bulharským kulturním institutem nebo s Jazykovědným sdružením ČR). V neposlední řadě se SLÚ zúčastnil akcí pořádaných AV ČR, konkrétně Veletrhu vědy a festivalu Týden Akademie věd ČR.

Knižní publikace s vročením 2022

**POLOOSTROV KRYM: OD KŘIŽOVATKY KULTUR K RUSKÉ
KOLONII. ŘECKO – ŘÍM – BYZANC – OSMANSKÁ ŘÍŠE –
KRYMSKÝ CHANÁT – RUSKÉ IMPÉRIUM – SOVĚTSKÝ
SVAZ – UKRAJINA – RUSKÁ FEDERACE.**

Praha: Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., 2022. Práce Slovanského ústavu AV ČR, Nová řada,
sv. 60, 384 s., ISBN 978-80-86420-85-1

Kolektivní monografie předkládá čtenářům jak dějiny Krymu ve vztahu k Rusku, tak přehled kulturně-historických či mytologických modelů, jimiž Rusko pojímalo Krym jako součást své kultury a území (úvodní kapitola). Dále kniha

obsahuje studie o dějinách Krymu, o ruských literárních textech s motivy a tématy Krymu či kapitoly z archeologie, literatury a politologie včetně studií o ukrajinské poezii s krymskými motivy.

Veřejná představení knihy

- ▶ Literární kavárna Academia, Praha, 8. září 2022;
- ▶ Literární kavárna Academia, Brno, 9. listopadu 2022;
- ▶ Knižovna Václava Havla, Praha, 19. ledna 2023.

Recenze ve vědeckých časopisech

- ▶ ŠAUR, J.: Publikace zaplňující mezeru. *Novaja rusistika*. Roč. 15, č. 2, 2022, s. 80–83.
- ▶ PŘÍHODA, M.: Review. *Slovanský přehled*. Roč. 108, č. 2, 2022, s. 381–387.

Recenze v tisku

- ▶ BAROCH, P.: Smrtící ruské pohádky o Krymu, proč je poloostrov pro Rusy tak důležitý? *Hrot*. Č. 29, 2022, 23. července 2022. www.tydenikhrot.cz/clanek/esej-smrtici-ruske-pohadky-o-krymu
- ▶ OUTRATA, F.: Křižovatky, mýty a traumata Krymu. *Deník Referendum*. 27. listopadu 2022. www.denikreferendum.cz/clanek/34663-krizovatky-myty-a-traumata-krymu
- ▶ ŠAJTAR, J.: Krym: Poloostrov, o kterém se v posledních letech hodně mluví. *Reflex*. 19. ledna 2023. www.reflex.cz/clanek/kultura/116627/krym-poloostrov-o-kterem-se-v-poslednich-letech-hodne-mluvi.html

historie –

Mýtus a realita Krymu

Z nedávka bezprecedentního napadení Ukrajiny Ruskem v únoru 2022 se může anexe Krymu osm let předtím jevit jako dnes již nevýznamná. Pokud ale pohlédneme na imperiální a koloniální ambice Ruska směrem k Ukrajině (nejen) od doby rozpadu Sovětského svazu, pak vidíme, že jeho opětovným (byť i nelegálním) připojením si Rusko prověřilo reakci evropských zemí. I když Valné shromáždění OSN prohlásilo výsledky referenda o připojení Krymu k Rusku za neplatné, přesto svět tehdy, stejně jako v případě následné války na Donbasu reagoval velmi rozpačitě a nijak výrazně nezakročil. Proč ale Rusko dává všanc svou pověst i bezpečnost kvůli jednomu poloostrovu o rozloze třetiny České republiky? Pevňiny je třeba hledat v historii nezkrmené ruskou propagandou.

HELENA ULBRECHTOVÁ

KRYMSKÝ POLOOSTROV. „perla ruského impéria“, má na sobě bohatou a živou minulost, etnickou, náboženskou a kulturní rozmanitost. Byl to prostě, v rámci se střetávající antická, křesťanská, islámská i moderní kultura; od 18. století byl vnitřním jádrem křesťanské antického a orientálního světa. Třetím odvětvím byl v hledáčku okolních mocností – ocitl se v přímé závislosti na Římu, Byzanci i osmanské Turecku. Dle Boku 1781 je historickým diplomatickým konarou dokázala ruská ruská carovna Katerína II. Boku se tak spjaly sen senjen o ruskou přitahu k jižnímu moři a o vlasti „Jakovci“, ale Krym byl i po splynou bohu a antické kultury, na jejímž důležitý tehdy Rusko chtělo participovat. V té době byl Krym ještě stále multikulturním územím, ačkoli převahu měli krymští Tataři – etnickum uzlišeného turecko-tatarského původu, podle některých teorií obklopení i o „Jakobci“ gmy jazykových a bensitických obchodníků, kteří ve 18. století získali na Krymu autonomní oblasti a obchodní centra.

ZROZENÍ POTĚMKA
Mimochodem ruzní národnostní spjatí v „Jakobci“ období zvláštní vývoj západní Evropy na Rusko začali v čase době Krym ruský a slovanský nebyli. Tak tedy krymští Tataři, tento „mladý národ“, jak jej mnozí nazývají, byl v druhé polovině 18. století na vrcholu své kultury, která spojovala muslimskou architekturu s osmanským zahradním a zastřešením. Po připojení Krymu k Rusku se krymští Tataři stali nevítanými hosty na domácí půdě, kterou nyní začali obhospodařovat jiní. Musíme ovšem podotknout, že restríkcce proti nim neměly tehdy značující charakter, zvláště co se týče povolení smíšeného vstupu. Krym se začal proměňovat – podle jehodých k kapitulu, přibližovat se k evropské civilizaci, podle Maximiliana Vololina, ruského šlechtice a malíře, který žil v době svého život posíl v Kakhiblu na jižovýchodě Krymského poloostrova, měla ruská „civilizační míra“ naopak katastrofální dopad a krymskou „zahradu“ proměnila v neúrodnou poušť. Připomíná, že Vololin jako obdivovatel arabských kultur byl v tomto směru velmi nekompromisní, a podivujeme se, co předcházelo krymskotatarské a ruské periodě. Byl Krym halto ruského pravoslavní, jak nazýválo od poloviny 18. století. A kdo tu vlastně žil?

Krymský poloostrov objevil ještě různé kmeny, z nichž nejznámější jsou Kimmerové a Taurové; posíl na ně žil v ústředí Taurida, který se posílva po roce 1783, protože na rozdíl od tatarského názvu „Krym“ evokoval

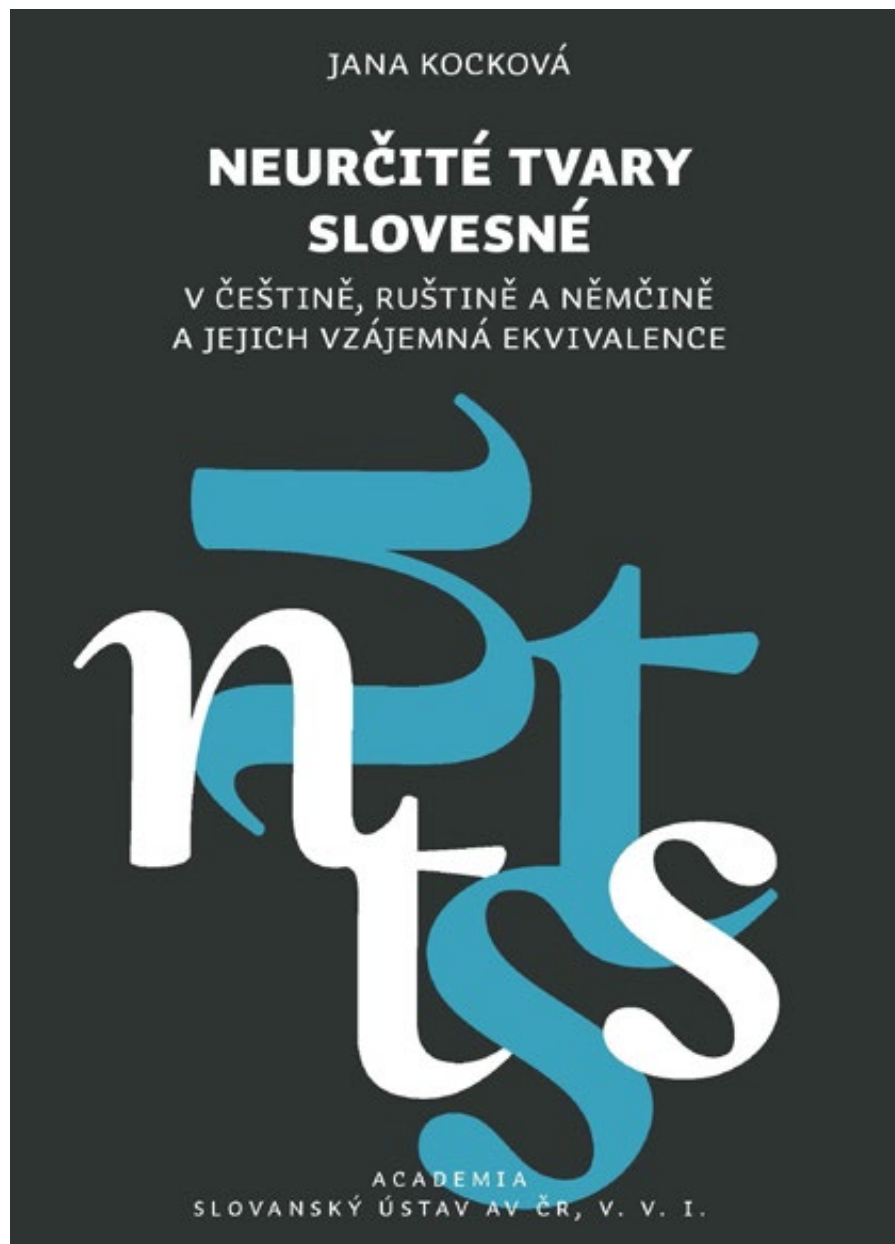
tožk vytroučené apojení a antický svět. Od 7. století před n. l. patřel až do 3. století n. l. náde říši Skytové, kteří byli hrombou pro okolní řecké osady, vzniklé v blízkosti dvou velkých kolonizací; první na přelomu 10. a 11. „drahů v 8. až 6. století před n. l. Nejméně tři z nich byl Charaxos, významným centrem helénistické kultury a obchodu. Jeho pozůstatky jsou součástí dnešního Sevastopolu, prvního ruského vojenského a námořního námořní, který dal postavít šlechtě Kateriny Veliké, „zastaralý“ knize Potemkin.

KULTURA POHLICENÁ PLAMENY
Vlastně se ale zpět do druhé minulosti, převážně do roku 10 před n. l., kdy se

Doc. PhDr. HELENA ULBRECHTOVÁ, Ph.D., (*1971) vyučovala ruskou a střední na FF UK v Brně, kde získala i doktorát. Od r. 1998 pracuje ve Slovanském ústavu AV ČR, 2007–2017 byla jeho ředitelkou. V letech 2007–2020 vyučovala na FF UK. Zaměřuje se na výzkum střední a nové literatury.

NEURČITÉ TVARY SLOVESNÉ V ČEŠTINĚ, RUŠTINĚ A NĚMČINĚ A JEJICH VZÁJEMNÁ EKVIVALENCE.

Praha: Academia – Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., 2022. Práce Slovanského ústavu AV ČR,
Nová řada, sv. 57, 274 s., ISBN 978-80-200-3285-0 (Academia), ISBN 978-80-86420-81-3 (SLÚ)

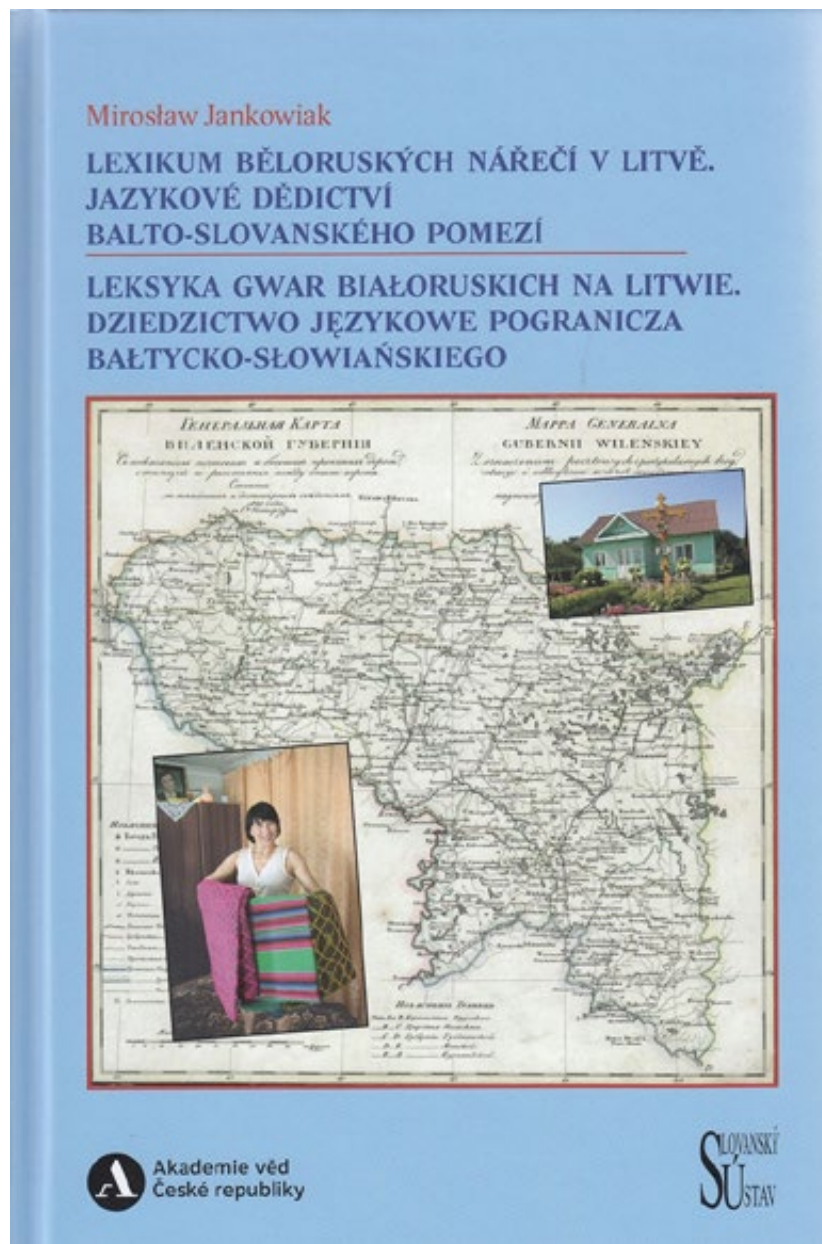

Práce nabízí ucelený pohled na neurčité tvary slovesné (infinitivy, adjektivní a adverbální participia, verbální substantiva) v češtině, ruštině a němčině. Jádrem práce je analýza ekvivalentů na základě dat z paralelních

korpusů, z níž vyplývá tendence k výběru jazykových prostředků v daném jazyce a různá frekvence užití jednotlivých tvarů. Získaná data slouží k typologické klasifikaci neurčitých tvarů slovesných jako sekundárních predikátů.

LEXIKUM BĚLORUSKÝCH NÁŘEČÍ V LITVĚ. JAZYKOVÉ DĚDICTVÍ BALTO-SLOVANSKÉHO POMEZÍ / LEKSYKA GWAR BIAŁORUSKICH NA LITWIE. DZIEDZICTWO JĘZYKOWE POGRANICZA BAŁTYCKO-SŁOWIAŃSKIEGO.

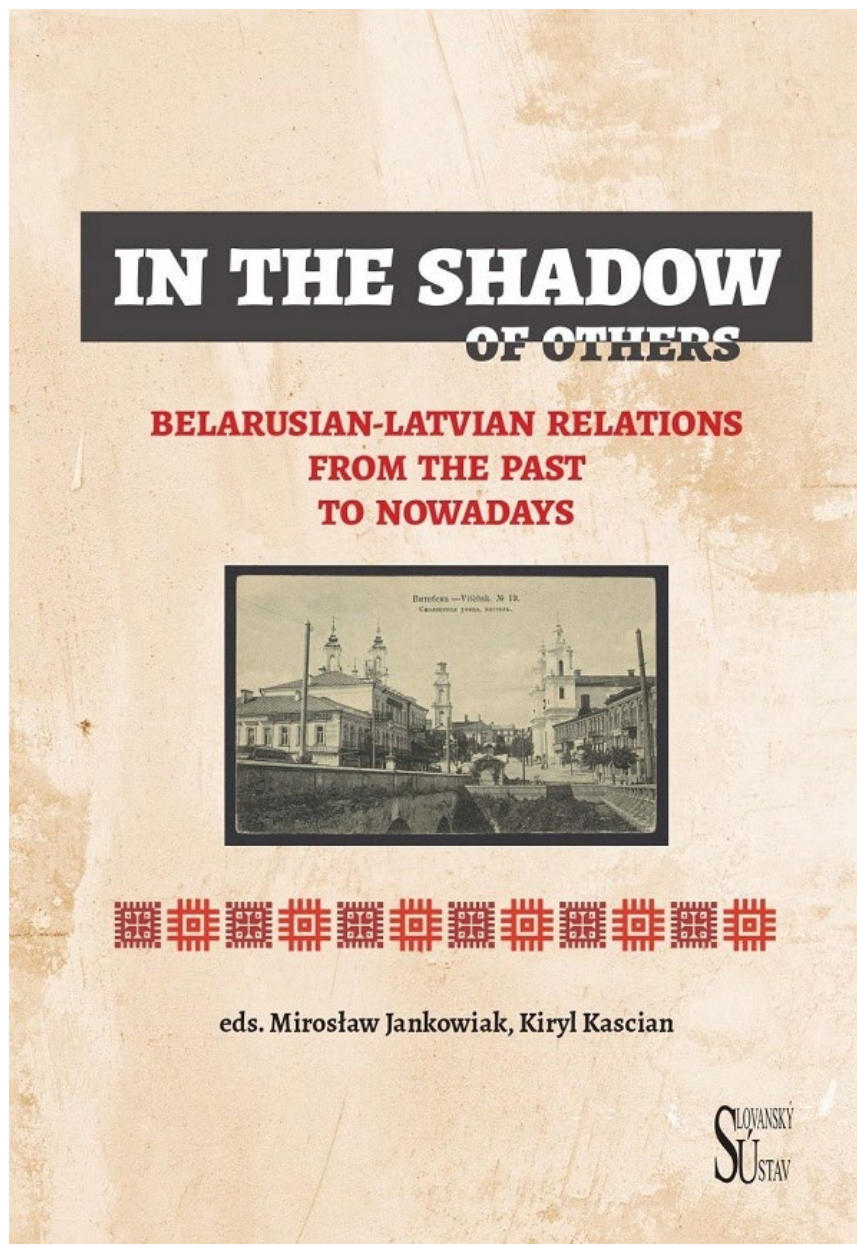
Praha: Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., 2022. Práce Slovanského ústavu AV ČR, Nová řada, sv. 58, 624 s., ISBN 978-80-86420-82-0

Monografie představuje lexikum současných běloruských nářečí v oblasti východní a jihovýchodní Litvy. Tyto dialekty se tvořily na takzvaném bývalém baltském substrátu, což se odrazí na úrovni slovní zásoby: v řeči obyvatel se

vyskytuje řada výpůjček z baltských jazyků a dialektů, z polštiny či ruštiny. Publikace představuje migrační procesy Slovanů a Baltů, které ovlivnily utváření analyzovaných nářečí. Druhou část knihy tvoří slovníky lexika členěného

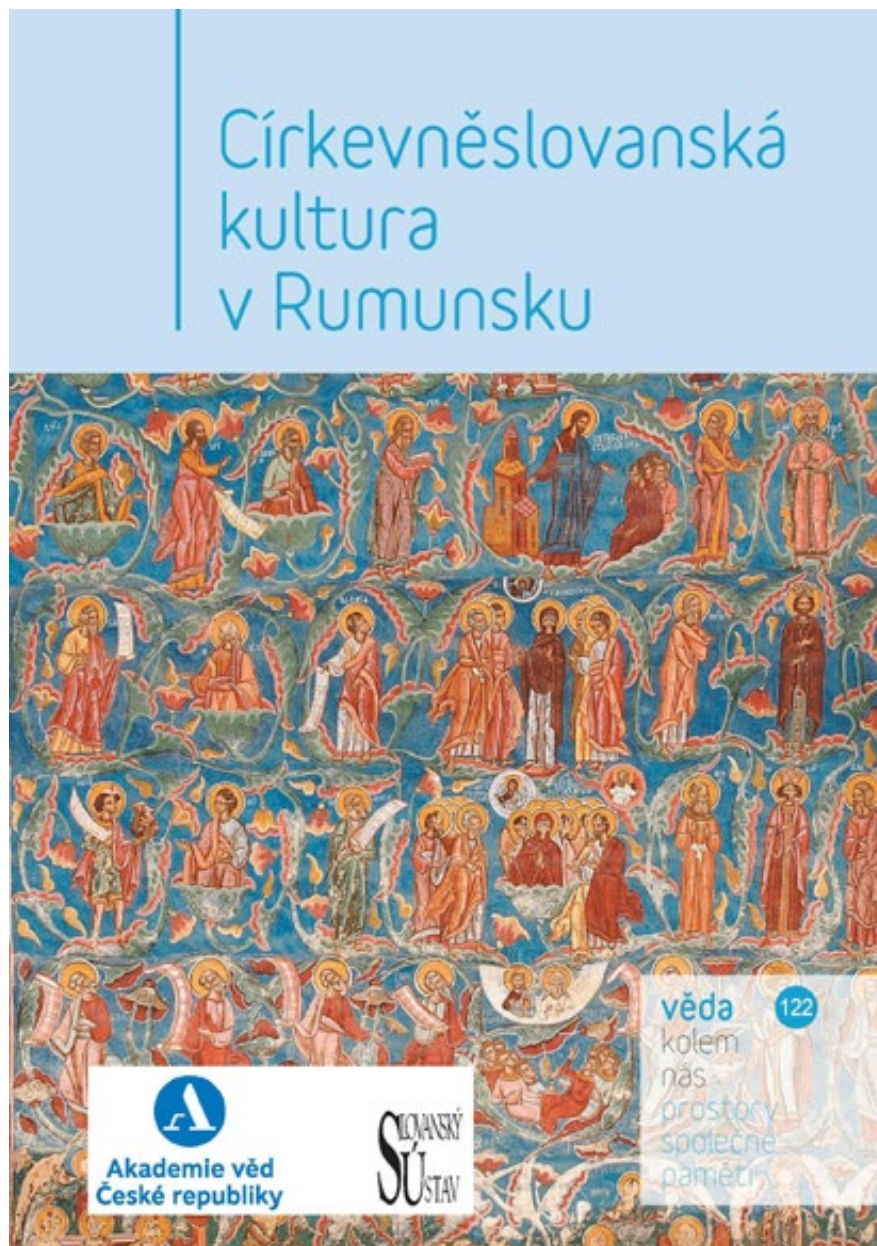
podle oblastí a témat i podle jazyků, z nichž byly výpůjčky převzaty.

Bělorusko a Lotyšsko jsou sousedé, které pojí řeka Daugava. Proto mají obyvatelé obou sousedních států a národů dlouhodobé zkušenosti s tím, jak spolu žít a jak spolupracovat, ty sahají přinejmenším do raného středověku. Přesto lze

Lotyšské stěží označit za ty, jež Bělorusové vnímají jako sobě blízké. Totéž zřejmě platí i pro pohled Lotyšů na Bělorusy, historicky totiž byla větší pozornost věnována vztahům Lotyšů s Němci, Poláky nebo Rusy. Analýza kulturních,

jazykových a historických vztahů mezi Bělorusy a Lotyši proto tvoří důležitou součást vzájemného porozumění a vývoje reálií mezi oběma státy a společnostmi.

Církevněslovanská kultura, která rozkvétala ve středověku a raném novověku na území dnešního Rumunska a Moldavské republiky, patří mezi originální „potomky“ cyrilometodějské misie. Jazyk vycházející ze staroslověnštiny zde totiž

plnil podobnou roli jako u nás latina. Vzhledem ke specifickým metodám jazykové výuky a míšení různých tradic jsou však projevy této psané kultury jazykově pestré. Studium této kultury stojící na styku střední, východní a jihovýchodní Evropy nám

pomůže pochopit nejen mechanismy soužití různých kulturních tradic a jazyků ve středověku a raném novověku, ale pomáhá nám porozumět současnosti. Výzkum realizován v rámci Strategie AV21 v programu „Anatomie evropské společnosti“.

Bibliografický soupis významných prací zaměstnanců SLÚ za rok 2022

ČAJKA, F.:

Staroslověnské dědictví ve staré češtině.

Slavia. Roč. 91, č. 4, 2022, s. 480–488. ISSN 0037-6736.

ČECHOVÁ, M.:

Silk on the Northern Border of Byzantium: Intentions, Possibilities, Findings.

Byzantinoslavica. Roč. 80, 1–2, 2022, s. 88–107. ISSN 0007-7712.

ČERNÝ, M.:

Danuše Hronková (6. 2. 1930 – 12. 1. 2022).

Slavia. Roč. 91, č. 2, 2022, s. 237–254. ISSN 0037-6736.

ČERNÝ, M.:

Jak Češi a Slováci poznávali osobnost Nikoly Velimiroviće (sv. Nikolaje Srbského) – Výběrová bibliografie Nikoly Velimiroviće (sv. Nikolaje Srbského) v češtině a slovenštině (1912–2018).

Nicholai Studies. Roč. 2, č. 3, 2022, s. 11–42, 311–318. ISSN 2738-1064.

ČERNÝ, M.:

Jak na Balkáně vypadal „za totáče“ neoficiální literární život.

Porta Balkanica. Roč. 13, 1–2, 2022, s. 79–83. ISSN 1804-2449.

ČERNÝ, M.:

Rozpomínky Danuše Hronkové na Blagu Dimitrovu. Na okraj přátelství zesnulé české bulharistky se známou spisovatelkou.

Homo bohemicus 2022, s. 7–47, 59–65. ISSN 1312-9252.

DYNDA, J.:

Dva příspěvky k ludmílskému výročí.

Slavia. Roč. 91, č. 3, 2022, s. 357–361. ISSN 0037-6736.

GKANTZIOS DRÁPELOVÁ, P.:

The Frequency of Terms Related to Slavery in the Context with the Sclavenes in Procopius' Works.

Byzantinoslavica. Roč. 80, 1–2, 2022, s. 280–291. ISSN 0007-7712.

HAŠKOVÁ, D.:

Ruští sportovci v meziválečném Československu.

Slavia. Roč. 91, č. 3, 2022, s. 362–365. ISSN 0037-6736.

JANČÁRKOVÁ, J.:

Archeologičeskij institut imeni N. P. Kondakova v Praze: Kolekcijska ikon.

In: *XXVI Naučnyje čtenija pamjati Iriny Petrovny Bolotcevoj (1944–1995)*. Jaroslavl' 2022 – (Voronova, J.), s. 433–450. ISBN 978-5-6046397-4-0.

JANKOWIAK, M.:

Koncepcja tworzenia Atlasu gwar białoruskich na Łotwie.

Gwary dziś. Roč. 15, 2022, s. 39–45. ISBN 978-83-7654-182-2. ISSN 1898-9276.

JANKOWIAK, M.:

Taponimy na belaruska-latvijskim pamežy jak adljustravanne historyčna-etničnych kantaktaŭ.

In: *Sučasnyja prablemy anamastyki*. Vol. 1. Minsk 2022, s. 344–354. ISBN 978-985-08-2834-7.

KAPIČIAK, J.:

„Prijde mi, že je to někoho cizfho“: Paměť a vzpomínání v románu Dmitrije Prigova Žijte v Moskvě.

Svět literatury. Roč. 32, č. 66, 2022, s. 113–129. ISSN 0862-8440.

KAPIČIAK, J. – VAŠKOVIC, P.:

Meridián Celan – Levinas. K topologii setkání skrze zlom.

Reflexe: Filosofický časopis. Roč. 62, č. 62, 2022, s. 135–145. ISSN 0862-6901.

- KNOLL, V.:
Digital Humanities ve službách paleoslovenistiky.
Slavia. Roč. 91, č. 3, 2022, s. 365–368.
ISSN 0037-6736.
- KNOLL, V.:
La consciència sobre Andorra en els països txecs del segle XIX.
In: *Inicis de l'Administració andorran moderna, 1961–1978: Homenatge a Pere Cervera i Muñoz*. Andorra La Vella, 2022, s. 161–164.
ISBN 978-99920-61-619.
- KNOLL, V.:
Pokus o normativní mluvnicki kašubštiny.
Slavia. Roč. 91, č. 4, 2022, s. 497–500.
ISSN 0037-6736.
- KNOLL, V.:
Préteritum a kondicionál polského typu v kašubštině a v ruténštině.
Slavia Occidentalis. 78/1–79/1, 2022, s. 105–119. ISSN 0081-0002.
- KNOLL, V.:
Rumunská církevní a administrativní slovanština.
Slavia. Roč. 91, č. 3, 2022, s. 257–282.
ISSN 0037-6736.
- KNOLL, V.:
Types of non-dominant languages in Europe.
Zeszyty Łużyckie. Roč. 57, 2022, s. 23–51. ISSN 0867-6364.
- KNOLL, V.:
Velké dílo dějin jazyka a historické sociolingvistiky.
Slavia. Roč. 91, č. 1, 2022, s. 102–107.
ISSN 0037-6736.
- KNOLL, V.:
Written Languages in Moldavia during the Reign of Peter Rareș (1527–1538, 1541–1546).
Studia Ceranea. Roč. 12, 2022, s. 523–598. ISSN 2084-140X.
- KNOLL, V.:
Z dějin kašubskojazyčných periodik.
Slavia. Roč. 91, č. 2, 2022, s. 227–232.
ISSN 0037-6736.
- MIKULECKÝ, J.:
Blaga Dimitrova jako hlas disentu. Několik interpretačních poznámek k dramatu Bogomilkata.
Homo bohemicus 2022, s. 188–197.
ISSN 1312-9252.
- MIKULECKÝ, J.:
Edin slučaj na literaturnen „tamizdat“? Lirika na Dimităr Balkanski i Tunčo Tunčev, otpečatana v Chelzinki.
Literaturnen vestnik. Roč. 31, č. 1, 2022, s. 12–14. ISSN 1310-9561.
- MIKULECKÝ, J.:
Na obranu bezvládí: literatura bulharského anarchistického exilu po roce 1944.
Slavica Litteraria. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Roč. 25, č. 1, 2022, s. 125–147.
ISSN 1212-1509.
- MIKULECKÝ, J.:
Několik poznámek k nové knize o českém undergroundu.
Slavia. Roč. 91, č. 2, 2022, s. 223–226.
ISSN 0037-6736.
- NIŠEVA, B.:
Slovotvorná konkurence v současné komunikaci (na českém a bulharském neologickém materiálu).
In: *Slovanská slovtvorba: synchronia, inovácie, neologizácia*. Prešov: 2022 – (Ološtiak, M.; Liptáková, L.; Bednárová-Gibová, K.), s. 161–178.
ISBN 978-80-555-2963-9
- SKWARSKA, K. – SERŽANT, I. – WIEMER, B. – BUŽAROVSKA, E. – IVANOVÁ, M. – MAKARTSEV, M. – SAVIĆ, S. – SITCHINAVA, D. – UHLIK, M.
Areal and diachronic trends in argument flagging across Slavic.
In: *Alignment and Alignment Change in the Indo-European Family*. Oxford: 2022 – (Dahl, E.), s. 300–327.
ISBN 978-0-19-885790-7
- ZELENKOVÁ, A.:
Česká inteligencia v procese budovania slovenskej vzdelanosti a kultúry.
Česko-slovenská historická ročenka. Roč. 24, č. 2, 2022, s. 29–41.
ISSN 1214-8334.
- ZELENKOVÁ, A.:
Frank Wollman v komparatívnych antológiách a v edičnej prezentácii.
In: *Česká a slovenská slavistická komparatistika a wollmanovská tradice*. Brno 2022, s. 283–296.
ISBN 978-80-88126-17-1.
- ZELENKOVÁ, A.:
Komparatistika ako edukačný prostriedok porozumenia a komunikácie.
In: *Literatura jako svědectví paměti. Sborník prací k životnímu jubileu prof. PhDr. Iva Pospíšila, DrSc.* Praha 2022, s. 515–526.
ISBN 978-80-88507-00-0.
- ZELENKOVÁ, A.:
Slovensko českými alebo slovenskými očami? (Zamyslenie nad Kosatíkovým Slovenským stotím).
Časopis Matice moravské. Roč. 141, č. 2, 2022, s. 291–304. ISSN 0323-052X.
- ŽILKA, T. – ZELENKOVÁ, A. – BENYOVŠKY, K.:
Stereotypes and Myths. Intertextuality in Central European Imagological Reflections.
Berlin 2022, 166 s.
ISBN 978-3-631-87448-6.

Vědecké konference a workshopy s mezinárodní účastí

Pracoviště samostatně či ve spolupráci s jinými institucemi připravilo následující mezinárodní vědecké konference, kolokvia a workshopy:

- ▶ *Způsoby využití informatiky při lexikografickém zpracování staroslověnské slovní zásoby* (4. dubna 2022, Praha, workshop, v jehož průběhu se uskutečnilo i zasedání Komise pro církevněslovanské slovníky při Mezinárodním komitétu slavistů);
- ▶ *9. byzantologický den* (20. května 2022, Praha, workshop);
- ▶ *Setkávání kultur: Kašubové a jiné národy* (3. a 4. října 2022, Praha, konference ve spolupráci s Německým historickým ústavem ve Varšavě a s Polským institutem v Praze);
- ▶ *Researching the Carpathians* (13. a 14. října 2022, Praha, interdisciplinární vědecké setkání o výzkumu Karpat ve spolupráci s Etnologickým a Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., a Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, v. v. i.);

▼ Pozvánka na 10. byzantologický den.

26

▲ Ke konferencím SLÚ tradičně patří kvalitní občerstvení.

- ▶ *Literární mýty 20. století na pozadí kulturní paměti a traumatu* (17. a 18. října 2022, Praha, workshop ve spolupráci s Ústavem světové literatury SAV v Bratislavě);
- ▶ *10. byzantologický den* (21. října 2022, Brno, ve spolupráci se Seminářem dějin umění FF MU);
- ▶ *Glagoljaštvo – baština, tradicija, inovacija* (20. až 22. října 2022, Krk, mezinárodní vědecká konference o hlaholské kultuře uspořádaná Staroslověnským institutem v Záhřebu ve spolupráci s dalšími institucemi včetně Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i.);
- ▶ *Východní Evropa včera a dnes: aktuální výzvy, otázky a úkoly českých bádání o dějinách a kultuře východní Evropy* (9. listopadu 2022, Brno, ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., FF MU a dalšími institucemi);
- ▶ *Mnohojazyčnost ve středověké a raně novověké Evropě* (30. listopadu 2022, Praha, mezinárodní kolokvium uspořádané v rámci Strategie AV21, program „Anatomie evropské společnosti, historie, tradice, kultura, identita“).

- ▲ Program první mezinárodní konference o Kašubech, jež proběhla na podzim 2022 v Praze v Polském institutu ve spolupráci s SLÚ.
- ◀ Momentka ze zahájení mezinárodní konference *Glagoljaštvo – baština, tradicija, inovacija* v chorvatském městě Krku.

Ocenění za vědeckou činnost

Mgr. Jakub Mikulecký, Ph.D.

„Prémie Otto Wichterleho“ pro mladé perspektivní vědce udělována Akademií věd České republiky. Prémie je určena mimořádným vědeckým osobnostem, které významným způsobem přispívají k rozvoji příslušné vědní disciplíny.

Mgr. Jiří Dynda, Ph.D.

Ocenění Učené společnosti České republiky v kategorii „mladší vědecký pracovník“ za mimořádný vědecký přínos v oblasti paleoslovenistiky a ve výzkumu předkřesťanského náboženství Slovanů.

Časopis *Germanoslavica*

Ocenění „Kulturpreis Deutsche Sprache“ udělené Nadací Eberharda Schöcka (Baden-Baden, Německo) za „mimořádné zásluhy o kulturní přínos v oblasti německého jazyka“.

Slavnostní projev hlavního redaktora časopisu *Germanoslavica* Siegfrieda Ulbrechta při převzetí ceny. ▼

Jiří Dynda (vlevo) přebírá ocenění od Učené společnosti ČR. ▲

Popularizační a vzdělávací akce

Týden Akademie věd ČR

(31. října až 4. listopadu 2022, Praha, Slovanský ústav AV ČR)

1. Julie Jančárková: „Ilja Jefimovič Repin (1844–1930)“, přednáška;
2. Markéta Kulhánková: „Digenis Akritis: superhrdina po byzantsku“, přednáška;
3. Vladislav Knoll: „Kolik slovanských jazyků znal středověk?“, přednáška;
4. Den otevřených dveří, 2. listopadu 2022, Praha;

Veletrh vědy 2022

(2. června až 4. června 2022)

5. Stánková expozice s písáskou dílnou, expozicí věnovanou dějinám ukrajinské kultury, dílnou věnovanou komparaci slovanských jazyků atd., Praha;

Prezentace nových publikací

6. „Poloostrov Krym: od křižovatky kultur k ruské kolonii“, 8. září 2022, Praha, Literární kavárna nakladatelství Academia;
7. „Poloostrov Krym: od křižovatky kultur k ruské kolonii“; „Ne-svoboda, despotie a totalitarismus v kultuře a kulturních dějinách“; „Impérium – stát – společnost: Proměny Ruska v 18. století“, 9. listopadu 2022, Brno, Literární kavárna nakladatelství Academia;

Jakub Mikulecký na Veletrhu vědy 2022 nacvičuje s dětmi psaní hlaholicí. ▼

XLVIII. letní škola medievistických studií

(3. a 4. září 2022, Sázava, Sázavský klášter, ve spolupráci s Centrem medievistických studií Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.)

8. Pavla Gkantzios Drápelová: „Sklávení jako válečníci v raně byzantských pramenech“, přednáška;
9. Jiří Dynda: „Obrazy slovanského pohanství očima křesťanských autorů“, přednáška;
10. Václav Čermák: „Slovanství a ohlasy slovanské liturgie v Čechách doby lucemburské“, přednáška;
11. Vladislav Knoll: „Moderní interpretace slovanství“, diskusní panel;
12. František Čajka: „Práce s edicemi slovanských pramenů“, přednáška;

Přednášky, workshopy, eTwinning

13. Katja Brankačec: Hornolužickosrbská překladatelská dílna v rámci „Evropského dne jazyků“, 26. září 2022, Praha, Gymnázium Jana Keplera;
14. Iveta Krejčířová: „Rusko-česká a česko-ruská lexikografie“, 25. října 2022, Praha, přednáška pro studenty rusistiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové;
15. Záštitu Slovanského ústavu AV ČR nad mezinárodním projektem „9. slovanský sborník protiválečný – Lidice 80“, který organizovaly ZŠ Václava Havla (Poděbrady) a Gymnázium Sobrance (Slovensko);

▼ Radomír Vlček v kavárně nakladatelství Academia představuje monografii o poloostrovu Krym.

▼ Leták k večeru SLÚ v brněnské kavárně nakladatelství Academia.

Srdečně Vás zveme
na slavnostní prezentaci nových publikací

Radomír Vlček:
Impérium - stát - společnost
Proměny Ruska v 18. století

Helena Ulbrechtová & Radomír Vlček:
Poloostrov Krym:
od křižovatky kultur k ruské kolonii

Radomír Vlček,
Lenka Vlčková Kryčerová & kol.:
Ne-svoboda, despotie
a totalitarismus v kultuře
a v kulturních dějinách

Kmotrem knih bude
Mgr. Václav Čermák, Ph.D.,
ředitel Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i.

Středa 9. listopadu 2022 v 17:30

Literární kavárna Academia
Náměstí Svobody 13, Brno

SLUŽBY
HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky

AKADEMIA VĚD
České republiky

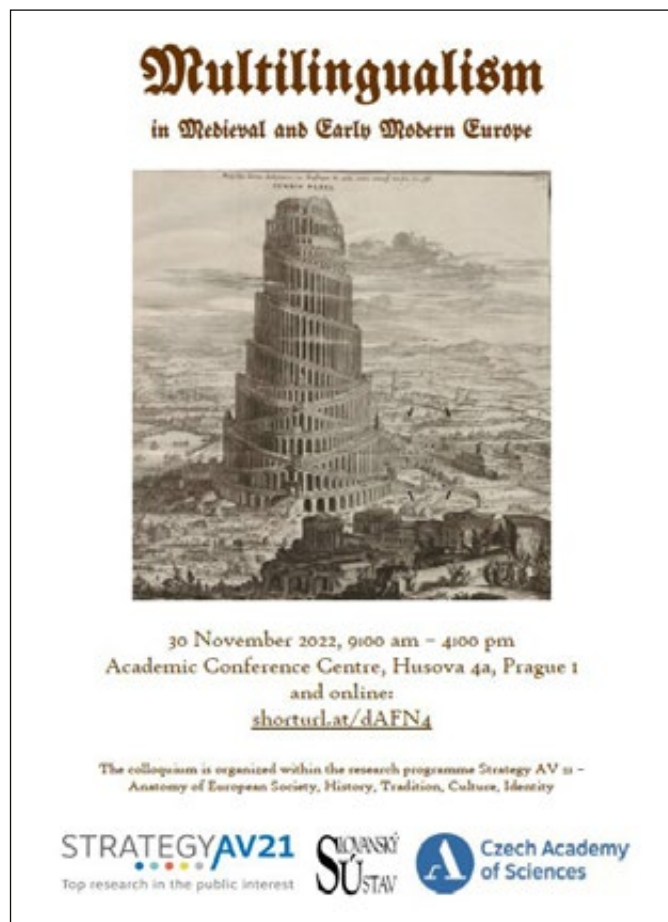
STRATEGIE AV21
Národní strategie rozvoje vědy, výzkumu a inovací

SPOLEČNOST
Společnosti společných činností

Organizace veřejných přednášek zahraničních slavistů

16. Stefan Rohdewald (Lipská univerzita, Lipsko): „Transosmanische Mobilitätsdynamiken: Zugänge zu einer gemeinsamen Geschichte des östlichen Europas und des Nahen Ostens“, 21. února 2022, Praha, ve spolupráci s Německým historickým ústavem ve Varšavě a Collegiem Carolinem;
17. Katarzyna Konczewska (Polská akademie věd, Varšava): „Языковые контакты на польско-белорусском пограничье“, 11. května 2022, Praha, ve spolupráci s ČSSBBS;
18. Adela Kuik-Kalinowska (Pomořanská akademie, Słupsk): „Czesko-kaszubskie kontakty kulturowe. Tradycja i współczesność“, 14. června 2022, Praha, ve spolupráci s Německým historickým ústavem ve Varšavě a Collegiem Carolinem;
19. Dina Jordanova (Univerzita v St. Andrews): „Ukrainian Cinema: What is it and how to make it visible?“, 15. září 2022, Praha, ve spolupráci s Bulharským kulturním institutem a Německým historickým ústavem ve Varšavě;
20. Nikolaj Aretov (Bulharská akademie věd, Sofie): „Bulharský literární kánon očima 21. století“, 1. prosince 2022, Praha, ve spolupráci s Bulharským kulturním institutem a Ústavem pro českou literaturu AV ČR;

▼ Úvodní strana z programu konference Vladislava Knolla o mnohojazyčnosti ve středověké a raně novověké Evropě.

Multilingualism
in Medieval and Early Modern Europe

30 November 2022, 9:00 am - 4:00 pm
Academic Conference Centre, Husova 4a, Prague 1
and online:
shorturl.at/dAFN4

The colloquium is organized within the research programme Strategy AV 21 - Anatomy of European Society, History, Tradition, Culture, Identity

STRATEGY AV21 Top research in the public interest SLOVANSKÝ ÚSTAV CZECH ACADEMY OF SCIENCES

▼ Vladislava Knolla zachytila při práci zpěvačka a varhanice Katta, když se při přípravě svého nového alba přišla poradit, jak číst církevněslovanské texty.

Výběr z mediálních výstupů

21. Michal Vašíček: „Ukrajnština je jeden z nejkrásnějších jazyků. Naučte se fráze, které by se vám mohly hodit“, Lidové noviny, 5. března 2022;
22. Mirosław Jankowiak: interview „Možný vstup Běloruska do války na Ukrajině?“ pro Studio ČT24, 25. března 2022;
23. Mirosław Jankowiak: interview „O co walczą Białorusini na Ukrainie?“ pro televizní kanál Defence 24, 11. dubna 2022;
24. Mirosław Jankowiak: interview „Беларускія гаворкі пад Вільняй сфарміраваліся на балцкім субстраце і пад польскім уплывам“ pro běloruskou redakci Polského rozhlasu, 28. dubna 2022;
25. Mirosław Jankowiak: rozhovor pro televizi Belsat TV History (program Mova nanova), 4. května 2022;
26. Jiří Dynda: „Naši předci si užívali erotické koupání“, Blesk, 21. června 2022;
27. Helena Ulbrechtová: „Ranní Plus“, Český rozhlas Plus, 30. června 2022;
28. Vladislav Knoll: „Mořeplavci měli své průvodce plné tipů. Dávní cestovatelé popsali Hadí ostrov i českou kotlinu“, Metro.cz, 23. července 2022;
29. Helena Ulbrechtová: „Kniha o historii Krymského poloostrova“, Studio ČT24, 4. srpna 2022;

▼ Oficiální plakát mezinárodní konference na chorvatském Krku.

▼ Rozhovor o Kosovu a Srbsku pro Týdeník Echo. Zleva: Lukáš Novosad, Dragan Štavljanin, Václav Čermák, Jakub Novosad. Uprostřed v počítači Boris Moskovič.

30. Vladislav Knoll: „Když se žák dřív učil číst, přečetl si i to, že je v pořádku, když ho táta bije. Jak se proměňoval obsah slabikářů?“, Český rozhlas Radiožurnál, 1. září 2022;
31. Vladislav Knoll: „500 let se slabikářem“, Magazín Víkend DNES, 3. září 2022;
32. Vladislav Knoll: „Ema, maso, Otčenáš i bití. Jak se za 500 let proměnil slabikář“, iDnes.cz, 7. září 2022;
33. Vladislav Knoll: „A bude celé čeledi dáno dědictví aneb Jak vypadaly první slabikáře?“, Týdeník Květy, 8. září 2022;
34. Vladislav Knoll: „Slabikář od mistra Jana Husa“, 5plus2, 9. září 2022;
35. Helena Ulbrechtová, Radomír Vlček: „Krym? Jeho předání Ukrajině iniciované Chruščovem pocítovalo ruské obyvatelstvo jako krádež svého území“, Český rozhlas Plus, 1. listopadu 2022;
36. Václav Čermák, Lukáš Novosad: „Obdiv k Putinovi a odpor k NATO. Srbsko je proruské dvě stě let“, Týdeník Echo, 26. listopadu 2022;
37. Vladislav Knoll: „Svatý Mikuláš se uměl i rozčítit“, Deník Metro, 5. prosince 2022;
38. Vladislav Knoll: „Do ulic vyšli Mikuláš, čert a anděl. Podle tradice nosí dětem sladkosti nebo uhlí“, Seznam TV, 5. prosince 2022;
39. Vladislav Knoll: „Mikulášské mýty“, Česká televize, 5. prosince 2022;
40. Vladislav Knoll: „Svatý Mikuláš se uměl teleportovat i rozčítit. Seznamte se s mýty ze starých rukopisů“, server Pozitivní zprávy, 8. prosince 2022.

▼ Úvodní strana programu ke konferenci o východní Evropě, jež se na podzim 2022 konala v Brně.

Historický ústav AV ČR, v. v. i.
Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Historický ústav Filozofické fakulty Masarykovy univerzity
Ústav historických věd Univerzity Pardubice
Ústav východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy
a Česká společnost pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.

srdečně zvou na mezinárodní konferenci

**Východní Evropa včera a dnes:
aktuální výzvy, otázky a úkoly českých bádání
o dějinách a kultuře východní Evropy**

Brno, 9. 11. 2022

Budova AV ČR /
Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.
Brno, Čechyňská 19

Podíl na pedagogické činnosti

	Letní semestr			Zimní semestr		
Celkový počet odpřednášených hodin na VŠ v programech bakalářských/magisterských/doktorských	192	85	0	192	184	0
Počet semestrálních cyklů přednášek/seminářů/cvičení v bakalářských programech	4	4	0	7	5	0
Počet semestrálních cyklů přednášek/seminářů/cvičení v magisterských programech	4	3	0	5	5	0
Počet pracovníků ústavu působících na VŠ v programech bakalářských/magisterských/doktorských	5	6	6	5	7	6

Účast na životě vědecké obce v roce 2022

- ▶ 2 členství ve vědeckých radách (Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna v Praze, FF Univerzity v Ostravě);
- ▶ 1 členství v Radě instituce (Rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.);
- ▶ 14 členství v orgánech mezinárodních vědeckých organizací (společnosti, komitety);
- ▶ 24 členství v redakcích mezinárodních vědeckých časopisů;
- ▶ 1 členství v Ediční radě AV ČR.

▼ Karolína Skwarska provádí předsedkyni Akademie věd ČR Evu Zažimalovou stánkem SLÚ na Veletrhu vědy 2022.

▼ Visačka Pavly Gkantziou Drápelové z XVI. mezinárodního numizmatického kongresu ve Varšavě.

Mezinárodní spolupráce

Prioritní témata v rámci meziakademické dohody

- ▶ Lotyšská akademie věd LZA, Riga: Latvian-West Slavic linguistic and cultural connections: past, present, perspectives (2019–2022);
- ▶ Běloruská akademie věd NASB, Minsk: Belarusian-West Slavic linguistic and cultural connections: past, present, perspectives (2020–2022; předčasně ukončeno v březnu 2022).

Projekty v rámci mezinárodních programů

Název zastřešující organizace (zkratka): Union Académique Internationale

Název programu: Greek-Old Church Slavonic Lexicon-Index, No. 76

Název projektu: Řecko-staroslověnský slovník-index

Koordinátor/řešitel: Akademie věd ČR/Slovanský ústav/Václav Čermák

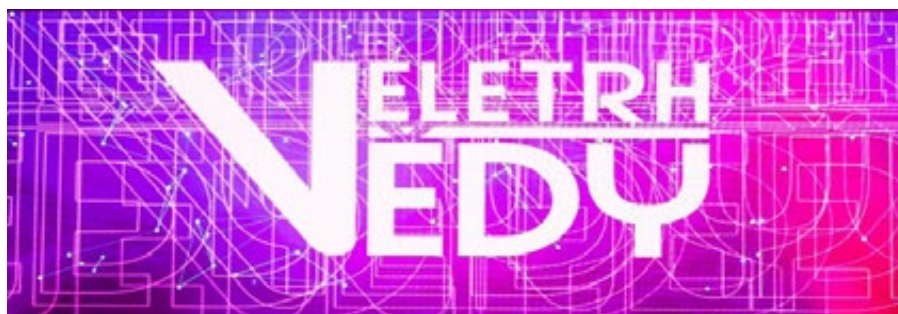
Počet spoluřešitelů: 5

Účastnické státy: ČR, Rusko, Německo, Bulharsko

Mezinárodní smlouvy o spolupráci

- ▶ Centrum vědeckého výzkumu Slovinské akademie věd a umění ZRC SAZU, Lublaň: Česko-slovinská lexikologie a lexikografie (2019–2022);
- ▶ Filozofická fakulta Univerzity v Lublani: projekt „Evropa – střední Evropa – Rakousko. Periférie a minority u Karla-Markuse Gause“ (2020–2022);
- ▶ Slovanský seminář Univerzity Alberta Ludwiga, Freiburg: obecná smlouva o spolupráci a dohoda o poskytnutí materiálu pro „Corpus of Spoken Rusyn“ (2020–2024);
- ▶ Ústav jazyků a literatur, Univerzita v Göteborgu: projekt „Evropa – střední Evropa – Rakousko. Periférie a minority u Karla-Markuse Gause“ (2020–2022);
- ▶ Ústav světové literatury Slovenské akademie věd, Bratislava: Interkulturní výzkum evropských literatur mezi Východem a Západem; Literární mytologie jako odraz kulturní a traumatické paměti lidstva od 90. let 20. století (2021–2024);
- ▶ Ústav ukrajinského jazyka Ukrajinské národní akademie věd, Kyjev: zpracování lexikografického materiálu I. Paňevyče a M. A. Hrycaka (2016–2022);
- ▶ Užhorodská státní univerzita, Užhorod: rozvoj spolupráce v oblasti lingvistiky a literární vědy (2017–2022).

▼ Logo největší české populárně naučné akce.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti

V roce 2022 pracoviště výrazně zvýšilo popularizační aktivity v médiích (Český rozhlas, Česká televize, Týdeník Echo, deník Blesk aj.), ale i na Facebooku, nově i na Instagramu, Twitteru a YouTube Slovanského ústavu. Kromě toho pokračovalo ve svém zapojení do programu AV ČR „Vědci do výuky“. Během roku uspořádalo ve spolupráci s dalšími subjekty také prezentaci několika nově vydaných publikací.

V průběhu roku 2022 byly postupně vybavovány nově zrekonstruované prostory pracoviště ve 4. nadzemním podlaží, zejména tamní konferenční prostory. V rámci jiné činnosti pracoviště mají platné nájemní smlouvy, které nebylo nutné měnit ani upravovat, nájemci bytových i nebytových prostor (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Collegium Carolinum a Německý historický ústav ve Varšavě – pobočka Praha, stipendista SLÚ).

36

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V roce 2022 neproběhly žádné kontroly a nebyly zjištěny nedostatky v hospodaření pracoviště.

VI.
Finanční zabezpečení
v roce 2022

Neinvestiční prostředky

Dotace a výnosy

údaje v tisících Kč

Institucionální prostředky	27 770
podpora VO	23 774
dotace na činnost	3 996
z toho: mzdová podpora postdoktorandů	600
Fellowship J. E. Purkyně	1 050
Fellowship Risk UKR	1 551
Strategie AV21	125
Prémie O. Wichterle	150
odměny členů DR	147
podpora vydavatelské činnosti	373
Mimorozpočtové prostředky	756
GA ČR	756
Tržby a ostatní výnosy	3 064
tržby z prodeje publikací a časopisů	241
zúčtování fondu účelově určených prostředků	3
zúčtování poměrné části odpisů	1 375
nájemné z bytů a umístění zařízení	1 432
ostatní příjmy a výnosy	13
Celkem	31 590

38

Náklady

Institucionální	29 770
Mimorozpočtové	759
Náklady na provoz a pronájem bytů	668
Celkem	31 197

Hospodářský výsledek

393

Investiční prostředky

Dotace

Institucionální prostředky	
podpora VO	727
dotace na činnost	865
použití FRM	183
Celkem	1 775

Náklady

Institucionální	1 775
z toho: Software iFIS/spisová služba	759
Pásková knihovna	668
Celkem	1 775

Osobní náklady

Stav pracovníků v roce 2022

Fyzický počet pracovníků k poslednímu dni roku	36
Přepočtený počet zaměstnanců	32,49

Mzdy a odměny

přepočtený počet zaměstnanců

Institucionální prostředky

z toho: statutární orgán	1,00	1 218
stipendium J. E. Purkyně	1,00	793
podpora postdoktorandů	1,00	442
prémie O. Wichterle		110
Risk Fellowship	3,00	1 144
zaměstnanci věd. odd. (VŠ)	19,35	9 895
knihovna	1,54	575
vedení ústavu, sekretariát	1,50	962
THS, provoz domu	3,10	1 569
odměna za funkci v radě		200

Mimorozpočtové prostředky

projekt GA ČR	1,00	390
---------------	------	-----

Celkem

32,49   **17 298**

OON

Institucionální prostředky

odborná externí spolupráce	1 088
provoz domu, ústavu a knihovny	410

Mimorozpočtové prostředky

projekt GA ČR	58
---------------	----

Celkem

1 556

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Vývoj činnosti pracoviště v roce 2022 a v následujících letech vychází a nadále bude vycházet z výsledků hodnocení výzkumných pracovišť za léta 2015–2019. Badatelská činnost probíhá ve třech odděleních, v nichž bude kladen větší důraz na týmové projekty řešené v rámci celého pracoviště, případně ve spolupráci s dalšími akademickými pracovišti či se zahraničními vědeckými institucemi. Vedení pracoviště se postupně pokouší navýšit finanční prostředky na další rozvoj slavistických oborů a byzantologie. V roce 2022 došlo v návaznosti na světové dění k posílení projektů s ukrajinistickou tematikou, zejména v rámci projektu podpory „Researchers at Risk Fellowship“. Zdroje pro možné odborné posílení vidí vedení pracoviště jak ve vlastním institucionálním rozpočtu, tak v projektech vyhlášených AV ČR (PPLZ a Lumina quaeruntur), grantech GA ČR a projektech dalších poskytovatelů včetně zahraničních. Pracoviště také udržuje odborné kontakty s širší vědeckou obcí v tuzemsku i zahraničí. Z domácích institucí probíhá intenzivní spolupráce především s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s., při které pracuje Český komitét slavistů a Český národní komitét byzantologů.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Slovanský ústav neprovádí vzhledem k zaměření své výzkumné činnosti žádné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí, jeho zaměstnanci však dle možností pracoviště dodržují ekologické zásady ve vztahu k životnímu prostředí.

IX. Aktivity v oblasti pracovně- právních vztahů

Pracovněprávní vztahy v SLÚ se řídí obecně platnými právními předpisy a Kolektivní smlouvou uzavřenou od 1. ledna 2013 s platností na dobu neurčitou, dále vnitřními předpisy a směrnici (Informace k pracovnímu poměru, Pracovní řád, Organizační řád, Vnitřní předpis o dovolené a jejím čerpání, Vnitřní předpis o pracovních cestách, Interní směrnice o projektové organizaci činnosti VaVaI, Interní směrnice o nakládání s výsledky činnosti VaVaI, Interní směrnice pro publikování vědeckých výsledků výzkumnými pracovníky SLÚ AV ČR, v. v. i., Kariérní řád a Vnitřní mzdový předpis).

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Z Výroční zprávy SLÚ AV ČR, v. v. i., o činnosti v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů (přístupné na webových stránkách SLÚ) vyplývá, že v období od 1. ledna do 31. prosince 2022 nebyla evidována žádná žádost o poskytnutí informací ani žádné odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí.

V návaznosti na nařízení EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) a dalších právních předpisů jsou ve „Výroční zprávě o činnosti a hospodaření za rok 2022“ Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., zveřejněny osobní údaje členů jednotlivých orgánů pracoviště dle § 30 odst. 4 písm. a) zákona č. 340/2005 Sb. Osobní údaje dalších osob jsou v této výroční zprávě zveřejňovány v oprávněném zájmu Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., a slouží k propagaci výsledků pracoviště za účelem informování veřejnosti.

Zpráva nezávislého auditora

Ing. Karel Heteš, auditor, osvědčení č. 1369

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

pro zřizovatele instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i.
Praha 1, Valentinská 1/91, IČ 68378017

Zpráva o auditu účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i. („Instituce“), sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2022, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2022 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o instituci Slovanský ústav AV ČR, v.v.i. jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i. k 31. 12. 2022 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2022 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Instituci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Instituce.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významné (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních)

ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Instituci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Instituce odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol představenstvem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Instituce relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.

- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Instituce uvedl v příloze účetní závěrky.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naši povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Datum vydání zprávy
V Praze dne 12. 6. 2023

Jméno auditora a číslo oprávnění o zápisu do seznamu auditorů
Nezávislý auditor   ing. Karel Heteš
                                  Praha 4, Pertoldova 3329

Evidenční č.   1369

Přílohy:

- Účetní závěrka k 31. 12. 2022
1. Rozvaha
  2. Výkaz zisku a ztráty
  3. Příloha v účetní závěrce
- Výroční zpráva k 31. 12. 2022

Ing. Karel Heteš, Pertoldova 3329, 143 00 Praha 4
e-mail: hetes@volny.cz, mobil: +420 603 265 394, tel./fax: +420 241 766 453

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. Valentinská 91/1 CZ 110 00 Praha 1 IČ: 68378017	Mgr. Václav Čermák, Ph.D. Podpis odpovědné osoby : Právní forma účetní jednotky :	Dana Jančovičová Podpis osoby odpovědné za sestavení : Předmět podnikání :
		Okamžik sestavení : 21.3.2023

ROZVAHA VVI (od 2016)

Sestaveno k 31.12.2022
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378017

Číslo	Název	Účet. sk.	Číslo řádku	Stav	
				k 01.01.2022	k 31.12.2022
A	A.Dlouhodobý majetek celkem		001	57 511	57 584
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		002	318	451
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		003	0	0
A.I.2	2.Software		004	259	443
A.I.3	3.Ocenitelná práva		005	0	0
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		006	58	8
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		007	0	0
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		008	0	0
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		009	0	0
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem		010	73 158	74 277
A.II.1	1.Pozemky		011	19 799	19 799
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky		012	0	0
A.II.3	3.Stavby		013	40 481	40 481
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory		014	11 934	13 082
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů		015	0	0
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny		016	0	0
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek		017	943	915
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		018	0	0
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		019	0	0
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		020	0	0
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem		021	0	0
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba		022	0	0
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv		023	0	0
A.III.3	3.Dřuhové cenné papíry držené do splatnosti		024	0	0
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám		025	0	0
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky		026	0	0
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek		027	0	0
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem		028	-15 965	-17 144
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje		029	0	0
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru		030	-151	-163
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům		031	0	0
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM		032	-58	-8
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM		033	0	0
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám		034	-6 769	-7 480
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí		035	-8 044	-8 579
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů		036	0	0
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům		037	0	0
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM		038	-943	-915
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM		039	0	0
B	B.Krátkodobý majetek celkem		040	15 051	16 851
B.I	I.Zásoby celkem		041	647	1 041
B.I.1	1.Materiál na skladě		042	0	0
B.I.2	2.Materiál na cestě		043	0	0
B.I.3	3.Nedokončená výroba		044	0	0
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby		045	0	0
B.I.5	5.Výrobky		046	0	0

ROZVAHA VVI (od 2016)

IČO
68378017

Sestaveno k 31.12.2022
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Číslo	Název	Účt. sk.	Číslo řádku	Stav	
				k 01.01.2022	k 31.12.2022
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny		047	0	0
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách		048	647	1 041
B.I.8	8.Zboží na cestě		049	0	0
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby		050	0	0
B.II	II.Pohledávky celkem		051	656	732
B.II.1	1.Odběratelé		052	196	224
B.II.2	2.Směnky k inkasu		053	0	0
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry		054	0	0
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy		055	358	450
B.II.5	5.Ostatní pohledávky		056	0	0
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci		057	0	0
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP		058	0	0
B.II.8	8.Daň z příjmů		059	0	0
B.II.9	9.Ostatní přímé daně		060	0	0
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty		061	1	1
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky		062	0	0
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR		063	0	0
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC		064	0	0
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti		065	0	0
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí		066	0	0
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů		067	0	0
B.II.17	17.Jiné pohledávky		068	0	0
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní		069	101	58
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám		070	0	0
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem		071	13 660	14 936
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně		072	21	60
B.III.2	2.Ceniny		073	2	15
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech		074	13 638	14 862
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování		075	0	0
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování		076	0	0
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry		077	0	0
B.III.7	7.Peníze na cestě		078	0	0
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem		079	88	141
B.IV.1	1.Náklady příštích období		080	88	141
B.IV.2	2.Příjmy příštích období		081	0	0
	AKTIVA CELKEM		082	72 562	74 438

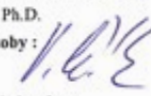

ROZVAHA VVI (od 2016)

Sestaveno k 31.12.2022
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ÍČO
68378017

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účet. sk.		k 01.01.2022	k 31.12.2022
A	A.Vlastní zdroje celkem		083	68 229	69 255
A.I	I.Jmenní celkem		084	67 588	68 862
A.I.1	1.Vlastní jmění		085	57 511	57 584
A.I.2	2.Fondy		086	10 078	11 279
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků		087	0	0
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem		088	641	393
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření		089	0	393
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení		090	641	0
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let		091	0	0
B	B.Cizí zdroje celkem		092	4 333	5 179
B.I	I.Rezervy celkem		093	0	0
B.I.1	1.Rezervy		094	0	0
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem		095	0	0
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry		096	0	0
B.II.2	2.Vydané dluhopisy		097	0	0
B.II.3	3.Závazky z pronájmu		098	0	0
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy		099	0	0
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě		100	0	0
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní		101	0	0
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky		102	0	0
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem		103	4 111	4 745
B.III.1	1.Dodavatelé		104	885	41
B.III.2	2.Směnky k úhradě		105	0	0
B.III.3	3.Přijaté zálohy		106	15	27
B.III.4	4.Ostatní závazky		107	0	0
B.III.5	5.Zaměstnanci		108	1 602	2 220
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům		109	0	0
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP		110	792	1 222
B.III.8	8.Daň z příjmů		111	0	0
B.III.9	9.Ostatní přímé daně		112	200	311
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty		113	0	5
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky		114	0	0
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR		115	0	0
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC		116	0	0
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů a podílů		117	0	0
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti		118	0	0
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí		119	0	0
B.III.17	17.Jiné závazky		120	15	20
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry		121	0	0
B.III.19	19.Eskontní úvěry		122	0	0
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy		123	0	0
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy		124	0	0
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní		125	600	899
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci		126	0	0
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem		127	222	435
B.IV.1	1.Výdaje příštích období		128	0	3
B.IV.2	2.Výnosy příštích období		129	222	431
	PASIVA CELKEM		130	72 562	74 435

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. Valentinská 91/1 CZ 110 00 Praha 1 IČ: 68378017	Mgr. Václav Čermák, Ph.D. Podpis odpovědné osoby: 	Dana Jančovičová Podpis osoby odpovědné za sestavení:
	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
		Yakov
		Okamžik sestavení : 21.3.2023

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2022 do 31.12.2022
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378017

Číslo	Položka	Účt. sk.	Číslo řádku	Činnost		
				Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady					
A.1	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby		002	3 983	220	4 203
A.1.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek		003	1 224	35	1 260
A.1.2	2. Prodané zboží		004	44	0	44
A.1.3	3. Opravy a udržování		005	314	101	415
A.1.4	4. Náklady na cestovné		006	343	0	343
A.1.5	5. Náklady na reprezentaci		007	35	0	35
A.1.6	6. Ostatní služby		008	2 023	83	2 106
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace		009	-439	0	-439
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti		010	0	0	0
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb		011	-439	0	-439
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku		012	0	0	0
A.III	III. Osobní náklady		013	24 731	430	25 161
A.III.10	10. Mzdové náklady		014	18 368	325	18 692
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění		015	5 809	100	5 908
A.III.11	12. Ostatní sociální pojištění		016	0	0	0
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady		017	555	6	561
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady		018	0	0	0
A.IV	IV. Daně a poplatky		019	1	0	1
A.IV.15	15. Daně a poplatky		020	1	0	1
A.V	V. Ostatní náklady		021	551	18	568
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost pokuty a penále		022	0	0	0
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky		023	0	0	0
A.V.18	18. Nákladové úroky		024	0	0	0
A.V.19	19. Kurzové ztráty		025	10	0	10
A.V.20	20. Dary		026	0	0	0
A.V.21	21. Manka a škody		027	0	0	0
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady		028	541	18	559
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP		029	1 702	0	1 702
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku		030	1 702	0	1 702
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek		031	0	0	0
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly		032	0	0	0
A.VI.26	26. Prodaný materiál		033	0	0	0
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek		034	0	0	0
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky		035	0	0	0
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		036	0	0	0
A.VIII	VIII. Daň z příjmů		037	0	0	0
A.VIII.29	29. Daň z příjmů		038	0	0	0
	Náklady celkem		039	30 529	668	31 197

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2022 do 31.12.2022
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378017

Číslo	Název	Účt. sk.	Číslo řádku	Činnost		
				Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace		041	28 527	0	28 527
B.I.1	1. Provozní dotace		042	28 527	0	28 527
B.II	II. Přijaté příspěvky		043	0	0	0
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		044	0	0	0
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)		045	0	0	0
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky		046	0	0	0
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží		047	241	0	241
B.IV	IV. Ostatní výnosy		048	1 408	1 414	2 822
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále		049	0	0	0
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky		050	0	0	0
B.IV.7	7. Výnosové úroky		051	0	0	0
B.IV.8	8. Kurzové zisky		052	0	0	0
B.IV.9	9. Zúčtování fondů		053	3	0	3
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy		054	1 405	1 414	2 819
B.V	V. Tržby z prodeje majetku		055	0	0	0
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku		056	0	0	0
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		057	0	0	0
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu		058	0	0	0
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku		059	0	0	0
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		060	0	0	0
	Výnosy celkem		061	30 176	1 414	31 590
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním		062	0	0	0
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění		063	-353	746	393

Příloha v účetní závěrce ke dni 31. 12. 2022

Účetní jednotka: Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. (SLÚ)
se sídlem: Valentinská 91/1, 110 00 Praha 1
právní forma: veřejná výzkumná instituce
IČO: 68378017
DIČ: CZ 68378017

Zřizovatel: Akademie věd České republiky – organizační složka státu
IČO 60165171 se sídlem v Praze 1, Národní 1009/3, PSČ 117 20

Hlavní činnost: Předmětem hlavní činnosti SLÚ je vědecký výzkum v oblasti paleoslovenistiky a byzantologie, gramatický a lexikální výzkum současných slovanských jazyků, výzkum v oblasti dějin a teorie slovanských literatur založený na zpracování systematické slavistické bibliografie a výzkum v oblasti dějin slavistiky, včetně výzkumu činnosti ruské a ukrajinské emigrace v Československé republice. Svou činností SLÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře, včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Jiná činnost: Předmětem jiné činnosti SLÚ je poskytování služeb v oborech výzkumné činnosti pracoviště a využití jeho majetku. Rozsah jiné činnosti nesmí přesáhnout 20% pracovní kapacity SLÚ.

Statutární orgán - ředitel: Mgr. Václav Čermák, Ph.D.

Rada pracoviště: předseda: doc. PhDr. Helena Ulbrechtová, Ph.D.
místopředseda: PhDr. Ilona Janyšková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)
členové interni: PhDr. František Čajka, Ph.D.
PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D.
PhDr. Eva Šlaufová
členové externí: PhDr. Ilona Janyšková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)
PhDr. Lukáš Babka (NK ČR - Slovanská knihovna)
Doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.
tajemnice: Mgr. Jana Kocková, Ph.D.

Dozorčí rada: předseda: Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. (místopředseda AV ČR;
OÚ AV ČR v. v. i.)
místopředseda: PhDr. Štefan Pilát, Ph.D. (SLÚ AV ČR, v. v. i.)
členové: RNDr. Martin Bílej, DrSc. (MBÚ AV ČR, v. v. i.)
doc. Mgr. David Kalhous, Ph.D. (FF MU)
PhDr. Helena Karlíková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)
tajemnice: Mgr. Dana Pilátová

Účetní období: 1. leden – 31. prosinec 2022

1. Použité obecné účetní zásady, účetní metody a jejich změny a odchylky

Účetní závěrka je sestavena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Při vedení účetnictví jsou používány účetní metody podle §32-§42 vyhlášky.

V účtovém rozvrhu si účetní jednotka stanoví uspořádání a obsah syntetických účtů v rámci účtových skupin směrné účtové osnovy, která je závazně stanovena zřizovatelem.

Účetní záznamy jsou zpracovány informačně ekonomickým systémem iFIS společnosti BBM, s.r.o. Písek, zpracování mzdového účetnictví zajišťuje mzdový systém Elanor Global Java Edition společnosti Elanor spol. s r.o.

Centrální zálohování dat je zajištěno zřizovatelem na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Účetní doklady v tištěné podobě jsou uloženy v archivu dokumentů THS v souladu se zákonem o účetnictví v objektu sídla účetní jednotky.

1.1. Oceňování majetku a závazků, odpisy

1.1.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je při nákupu oceňován pořizovací cenou, která obsahuje cenu pořízení a náklady s pořízením související. Odpisy jsou stanoveny odpisovým plánem a jsou rovnoměrné.

Majetek vložený zřizovatelem je odepisován jako pořízený z vlastních zdrojů s tvorbou Fondu reprodukce majetku.

Ostatní hmotný a nehmotný majetek je pořízený z dotace (veřejných prostředků), a proto ho SLÚ odepisuje bez tvorby Fondu reprodukce majetku jako výsledkově indiferentní operaci (náklady = výnosy).

Dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností nebo bezplatně získaný SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

1.1.2. Dlouhodobý finanční majetek

Podíly a cenné papíry ústav k datu účetní závěrky SLÚ nevykazuje.

1.1.3. Zásoby

SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje sklad časopisů a publikací. Časopisy a publikace vydané do roku 2014 byly do skladové evidence zařazeny v reprodukční ceně. Od roku 2015 je cena určována na základě vlastních nákladů.

1.1.4. Pohledávky

Pohledávky se oceňují při svém vzniku jmenovitou hodnotou. Pohledávky se rozdělují na krátkodobé (doba splatnosti do 12 měsíců včetně) a dlouhodobé (splatnost nad 12 měsíců), s tím, že krátkodobé jsou splatné do jednoho roku od rozvahového dne.

1.1.5. Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek je oceňován jmenovitými hodnotami. K datu účetní závěrky je tvořen zůstatky v pokladně, na běžných účtech a na účtu sociálního fondu. Bankovní účty jsou vedeny v Kč.

1.1.6. Závazky

Dlouhodobé i krátkodobé závazky se vykazují ve jmenovitých hodnotách.

1.2. Přepočet údajů v cizích měnách na českou měnu

Přepočet majetku, pohledávek a závazků v cizí měně na Kč během účetního období je prováděn kurzem ČNB ke dni vystavení pohledávky, resp. úhrady závazku. Ke konci účetního období jsou případné pohledávky a závazky přepočteny kurzem k poslednímu dni účetního období (31. 12. běžného roku) vyhlášeným ČNB.

1.3. Rozsah, ve kterém byl výpočet zisku nebo ztráty ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku

V roce 2022 nebyl výsledek hospodaření ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku.

1.4. Podstatné změny použitých účetních metod

Podstatné změny způsobů oceňování, odepisování ani postupů účtování oproti minulému účetnímu období nenastaly. Použité účetní metody odpovídají požadavkům Zákona o účetnictví.

2. Významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

2.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Nemovitý majetek tvoří budovy, stavby a pozemky. Movitý majetek zahrnuje zejména výpočetní techniku a běžné kancelářské vybavení. Nehmotný majetek zahrnuje především software.

Jednotlivé položky dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v tis. Kč

Položky majetku	Pořizovací cena		Oprávký		Zůstatková cena		Přírůstky	Úbytky
	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Běžné období
Software (nad 60 tis. Kč)	443	259	-163	-150	280	109	184	0
Drobný DNM (7 – 60 tis. Kč)	8	58	-8	-58	0	0	0	-50
Pozemky	19 799	19 799	0	0	19 799	19 799	0	0
Budovy a stavby	40 482	40 482	-7 480	-6 769	33 002	33 713	0	0
Hmotné movité věci a jejich soubory	13 081	11 934	-8 580	-8 044	4 501	3 890	1 592	-444
Drobný DHM do 2006 (3 – 40 tis. Kč)	915	944	-915	-944	0	0	0	-29
Celkem majetek	74 728	73 476	-17 146	-15 965	57 582	57 511	1 776	-523
*) Drobný DHM od 2007 (3 – 40 tis. Kč)	3 801	3 468	-3 801	-3 468	0	0	383	-50

*) Od roku 2007 je evidence drobného dlouhodobého hmotného majetku vedena na podrozvahových účtech.

2.2. Dlouhodobý finanční majetek

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.3. Dlouhodobé cenné papíry a podíly

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.4. Zásoby

SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje sklad časopisů a publikací.

Položky zásob	Počáteční stav	Aktivace 2021	Úbytky / přírůstky	Aktivace 2022	Konečný stav
Publikace vydané do roku 2014	29 910,00	0,00	-1 200,00	0,00	28 710,00
Časopisy vydané do roku 2014	16 561,00	0,00	0,00	0,00	16 561,00
Publikace vydané od roku 2015	188 967,00	60 322,00	-23 322,00	391 720,00	617 687,00
Časopisy vydané od roku 2015	215 985,00	134 856,00	-19 940,00	47 174,00	378 075,00
Celkem	451 423,00	195 178,00	-44 462,00	438 894,00	1 041 033,00
Publikace a časopisy určené pro prezentaci vědeckých výsledků „Vydavatelský fond“ *)	1 622 427,00	0,00	295 210,00	0,00	1 917 637,00

*) Vydávání publikací a časopisů má primární cíl - šíření výsledků výzkumu mezi odbornou veřejnost v tuzemsku i zahraničí nekomerčním způsobem (výměna publikací s vědeckými institucemi, recenzní výtisky apod.). Tyto výtisky jsou evidovány na podrozvahových účtech.

2.5. Pohledávky

Dlouhodobé pohledávky celkem 0,00 Kč

Krátkodobé pohledávky celkem	673 681,37 Kč
z toho: odběratelé	224 131,60 Kč
poskytnuté provozní zálohy	449 549,77 Kč

Na dohadných účtech aktivních SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje **58 025,00 Kč**. Tato částka představuje očekávané výnosy z příspěvků za časopisecké články poskytnuté prostřednictvím elektronických databází v zahraničí a úhradu za smluvní distribuci časopisů od zahraničních partnerů.

2.6. Jiná aktiva

SLÚ vykazuje k datu účetní závěrky náklady příštího účetního období **141 363,38 Kč**. Jedná se o pojištění objektu, předplatné časopisů a úhradu uživatelských licencí.

2.7. Vlastní zdroje

a) Stav jmění

Jmění celkem	68 862 412,51 Kč
z toho: vlastní jmění	57 583 682,42 Kč
fondy - sociální fond	187 002,83 Kč
- rezervní fond	4 030 472,36 Kč
- fond účelově urč. prostředků	4 347 000,00 Kč
- fond reprodukce majetku	2 714 254,90 Kč

b) Výsledek hospodaření za účetní období 2022

Výsledek hospodaření za rok 2022 ve výši **393 014,05 Kč** bude navržen k převodu ve prospěch rezervního fondu.

2.8. Závazky

Dlouhodobé závazky celkem 0,00 Kč

Krátkodobé závazky celkem	4 744 793,95 Kč
z toho dodavatelé	40 933,51 Kč
přijaté zálohy	27 448,00 Kč
vůči zaměstnancům	2 219 934,00 Kč
závazky k institucím SZ a VZP	1 222 015,00 Kč
ostatní přímé daně	310 519,00 Kč
daň z přidané hodnoty	4 741,00 Kč
jiné závazky	19 719,00 Kč *)
dohadné účty pasivní	899 484,44 Kč *)

služby vycházející ze smluv a objednávek – tisk publikací a časopisů s rokem vydání 2022 a další služby podpořené dotací v roce 2022, vypočtená spotřeba elektrické energie, plynu, vodné a stočné, materiálové vyrovnání plynoucí ze servisních smluv, odvod za nesplnění povinného podílu osob se zdravotním postižením a vratka mimorozpočtové dotace MK.

Žádná částka dluhů, které vznikly v daném účetním období, nemá splatnost přesahující pět let.

2.9. Krátkodobé a dlouhodobé bankovní úvěry

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.10. Jiná pasiva

SLÚ vykazuje k datu účetní závěrky jiná pasiva v celkové výši **434 585,01 Kč**. Jedná se o výdaje příštích období 3 335,01 Kč, lékařská prohlídka a servisní poplatky a výnosy příštích období ve výši 431 250,00 Kč, pronájmy nebytových prostor za leden 2023.

2.11. Přehled splatných dluhů pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky

SLÚ nemá dluhy. Závazky plynoucí z mezd za prosinec 2022 byly uhrazeny dne 6. 1. 2023.

2.12. Finanční nebo jiné závazky a plnění neuvedené v rozvaze

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.13. Náklady

Rozhodující část nákladů tvoří osobní náklady, tisk vědeckých časopisů a publikací, ostatní služby a cestovné nezbytné k zajištění výzkumných projektů. Náklady na provoz a údržbu bytů a budovy jsou částečně hrazeny z příjmů z pronájmu bytových a nebytových prostor.

2.13.1. Osobní náklady v tis. Kč

Osobní náklady	Zaměstnanci	Statutární orgán	Kontrolní orgán	Jiné orgány	Celkem
Mzdové náklady	17 236	1 218	200	0	18 654
Náhrady DNP	38	0	0	0	38
Zákonné sociální pojištění	5 428	412	68	0	5 908
Zákonné sociální náklady	530	31	0	0	561
Celkem	18 769	1 638	268	0	25 161

2.14. Výnosy

Největší část výnosů představuje dotace od zřizovatele. Institucionální dotace je přidělena na schválený výzkumný program – podpora VO a na činnost ústavu na základě výzev vyhlášených AV ČR. Mimorozpočtovou dotaci obdržel SLÚ na grant GAČR č.21-13600S panelu č.P406. V rámci své hlavní činnosti vydává SLÚ periodické a neperiodické publikace. Tržby za prodej publikací jsou zahrnuty do výnosů. Ostatní výnosy tvoří zúčtování fondů, odpisů majetku pořízeného z veřejných prostředků. Příjmy z pronájmů jsou předmětem jiné činnosti SLÚ. Podmínky jiné činnosti určují příslušná podnikatelská oprávnění a zákon o veřejných výzkumných institucích. Rozsah jiné činnosti nesmí přesáhnout 20% pracovní kapacity SLÚ.

2.15. Přehled přijatých dotací podle zdrojů v tis. Kč

Neinvestiční dotace

institucionální	27 770
z toho: podpora výzkumné organizace	23 774
dotace na činnost	3 996
GAČR	756
Neinvestiční dotace celkem	28 526

Investiční dotace

institucionální	1 592
z toho: podpora výzkumné záměry	727
podpora na činnost	865
Investiční dotace celkem	1 592

2.16. Způsob zjištění základu daně z příjmu

Ústav nemá za rok 2022 daňovou povinnost. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu s § 20 odst. 7 zákona č.586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu v platném znění (daňová úleva). Pro výpočet základu daně z příjmu byly zohledněny tyto položky:

náklady

celkové náklady	31 197 053,51 Kč
snížený o daňově neuznatelné náklady:	
náklady na reprezentaci	-34 754,75 Kč
ostatní nedaňové služby	- 1 000,00 Kč
rozdíl účetních a daňových odpisů	-327 182,20 Kč
majetku pořízeného z vl. zdrojů	

výnosy

dotace (institucionální a mimorozpočtové)	28 526 636,00 Kč
tržby za vlastní výkony a za zboží	241 100,15 Kč
ostatní výnosy	2 822 331,41 Kč
z toho zúčtování části odpisů majetku pořízeného z dotace	1 375 280,25Kč
výnosy z pronájmu prostor	1 432 108,01 Kč

Daňová úspora za rok 2022, **143 830,00 Kč** bude použita v roce 2023 na studijní cesty, prezentaci vědeckých výsledků, softwarové práce a OON pro externí vědecké pracovníky.

3. Stav zaměstnanců v uvedeném účetním období podle kategorií

kategorie	průměr. přep. stav
Výzkumný pracovník	24,75
Ost.VŠ pracovník výzk. útvarů	2,00
Odborný pracovník - VŠ	1,35
Odborný pracovník - SŠ	1,29
THP pracovník	3,10
celkem	32,49

4. Spojené osoby

SLÚ nevykazuje k datu účetní závěrky žádné zálohy, závdavky ani úvěry poskytnuté členům řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů určených zákonem o veřejných výzkumných institucích. Všichni členové Dozorčí rady a Rady SLÚ čestným prohlášením stvrdili, že nemají oni ani jejich rodinní příslušníci podíl v osobách, s nimiž SLÚ uzavřel za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

5. Odměny členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů

Odměny jsou stanoveny zřizovatelem pro členy Dozorčí rady a Rady SLÚ. V roce 2022 byly řádně vyplaceny odměny za rok 2022 ve výši 200 tis. Kč.

6. Přehled o přijatých a poskytnutých darech

SLÚ ve vykazovaném účetním období neposkytl žádný dar.

7. Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách)

V roce 2022 nebyly organizovány ústavem žádné veřejné sbírky.

8. Jiné účetní jednotky, ve kterých má účetní jednotka podíl

SLÚ nemá podíl v žádné účetní jednotce v jakékoli formě. SLÚ je jako instituce členem České společnosti pro balkanistická, byzantologická a slavistická studia, z.s.

9. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období

Výsledek hospodaření za rok 2021 ve výši 641 077,28 Kč byl na základě schválení ředitele a projednání v Radě ústavu převeden do rezervního fondu.

10. Významné události mezi rozvahovým dnem a datem sestavení uzávěrky

Po rozvahovém dni nedošlo k žádné podstatné události.

11. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídací schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

Všechny podstatné údaje za rok 2022, které vypovídají o ekonomické činnosti, jsou zachyceny v předchozích bodech.

12. Odměna statutárnímu auditorovi

Celková odměna auditorovi za povinný audit účetní závěrky byla 50 260,00 Kč bez DPH.

V Praze dne 21. 3. 2023
Sestavila: Dana Jančovičová

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.
ředitel SLÚ AV ČR, v. v. i.

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Valentinská 91/1
CZ 110 00 Praha 1
IČ: 68378017

Výroční zpráva 2022

SLOVANSKÝ
ÚSTAV Akademie věd
České republiky